

แบบรายงานการตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘

แบบรายงานการตรวจสอบและประเมินผลของ ค.ต.ป. ประจำกระทรวง

ค.ต.ป. ประจำกระทรวงศึกษาธิการ

- ☐ รายงานรอบ ๖ เดือน (มีนาคม ๒๕๖๘)
- ☒ รายงานรอบ ๑๒ เดือน (กันยายน ๒๕๖๘)

ประเด็นการตรวจสอบและประเมินผล

- ☒ ประเด็นการตรวจสอบตามภารกิจกระทรวง

ชื่อประเด็นการตรวจสอบ ประเด็นการพัฒนสมรรถนะผู้เรียนตามแนวทางการประเมินมาตรฐานสากล (PISA) ด้วยการยกระดับผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านพื้นฐาน (O-NET) เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาสู่มาตรฐานสากล

ส่วนที่ ๑ บทสรุปผู้บริหาร (ไม่เกิน ๓ หน้า)

ค.ต.ป. ประจำกระทรวงศึกษาธิการ ได้ดำเนินการตรวจสอบและประเมินผลประเด็นการพัฒนาสมรรถนะผู้เรียนตามแนวทางการประเมินมาตรฐานสากล (PISA) ด้วยการยกระดับผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านพื้นฐาน (O-NET) เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาสู่มาตรฐานสากล ตามแนวทางการตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อติดตามตรวจสอบ และประเมินผลสัมฤทธิ์ในการดำเนินงานโครงการ พร้อมทั้งปัญหาอุปสรรคเพื่อให้ข้อเสนอแนะแนวทางการแก้ไข เพื่อลดความเสี่ยง/ผลกระทบในการดำเนินงาน ซึ่งเป็นการสนับสนุนให้การดำเนินการตามภารกิจบรรลุผลสัมฤทธิ์ ตามที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ การตรวจสอบและประเมินผลในครั้งนี้เป็นการดำเนินการ ๒ ระยะ ได้แก่ ระยะที่ ๑ ระหว่างเดือนตุลาคม ๒๕๖๗ - มีนาคม ๒๕๖๘ และระยะที่ ๒ ระหว่างเดือนเมษายน - กันยายน ๒๕๖๘ รวมทั้งสิ้น ๑๒ เดือน โดยการวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลจากการนำเสนอข้อมูลโครงการ การสอบถามและสัมภาษณ์ผู้ปฏิบัติงานจากหน่วยงานส่วนกลาง จำนวน ๕ แห่ง ได้แก่ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน) และสถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี การลงพื้นที่ ณ หน่วยปฏิบัติ และการสัมภาษณ์ผู้บริหารหน่วยงานและผู้ปฏิบัติงานโดยตรง จำนวน ๕ แห่ง ได้แก่ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี ชุมพร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต ๑ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต ๒ โรงเรียนสุราษฎร์พิทยา ๒ และโรงเรียนธิดาแม่พระ

ทั้งนี้ จากการตรวจสอบและประเมินผลประเด็นการพัฒนาสมรรถนะผู้เรียนตามแนวทางการประเมินมาตรฐานสากล (PISA) ด้วยการยกระดับผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านพื้นฐาน (O-NET) เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาสู่มาตรฐานสากล ค.ต.ป. ประจำกระทรวงศึกษาธิการ ได้มีข้อสังเกต/ข้อค้นพบที่สำคัญ ดังนี้

๑. สถานศึกษาทั้งภาครัฐและเอกชน ได้ดำเนินการพัฒนาครูแกนนำวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ และภาษาไทย ตามแนวทางการประเมิน PISA โดยส่งครูเข้ารับการอบรมเชิงปฏิบัติการ เพื่อสร้างและพัฒนาข้อสอบที่สามารถวัดสมรรถนะผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพของการพัฒนาครู ได้แก่ วิศวกรรมการอบรมครู เอกชนที่มีจำกัด ทำให้ครูบางพื้นที่ยังขาดความรู้และทักษะในการออกแบบการวัดและประเมินผลตามมาตรฐานสากล และครูที่ได้รับการพัฒนามีการโยกย้าย/ลาออกบ่อย ทำให้ความรู้และทักษะที่ได้รับไม่สามารถนำไปใช้ในการพัฒนาผู้เรียนกลุ่มเป้าหมายได้เต็มตามศักยภาพ ส่งผลกระทบต่อการยกระดับคุณภาพการเรียนการสอน

๒. การนำเทคโนโลยีดิจิทัลและปัญญาประดิษฐ์ (AI) มาใช้ในการสนับสนุนการเรียนรู้ยังขาดกรอบแนวทางการใช้ที่เหมาะสมตามบริบทของสถานศึกษา ส่งผลให้การพัฒนาทักษะสำคัญ เช่น การคิดวิเคราะห์และการเรียนรู้เชิงรุก เป็นต้น ยังไม่ได้รับการสนับสนุนอย่างเต็มที่ ขณะเดียวกัน การใช้เครื่องมือเสริมการเรียนรู้ เช่น เกมและการทดสอบออนไลน์ เป็นต้น ยังไม่ครอบคลุมทุกพื้นที่และขาดการติดตามประเมินผลอย่างเป็นระบบ ส่งผลให้การยกระดับคุณภาพการเรียนการสอน และการพัฒนาศักยภาพผู้เรียนยังไม่เกิดผลอย่างเต็มประสิทธิภาพ

๓. ผลการทดสอบ PISA STYLE ONLINE TESTING ชี้ว่า ผู้เรียนมีสมรรถนะด้านวิทยาศาสตร์ และคณิตศาสตร์อยู่ในระดับที่ควรพัฒนา เนื่องจากนักเรียนบางส่วนขาดทักษะการใช้เทคโนโลยี และการคิดวิเคราะห์ข้อสอบที่มีความซับซ้อน นอกจากนี้ การบูรณาการการบริหารและการประสานงานระหว่างสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน (สช.) และสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) ในระดับภูมิภาคยังขาดความต่อเนื่องและมาตรฐานที่ชัดเจน ส่งผลให้สถานศึกษาไม่ได้รับการสนับสนุนอย่างเต็มที่ โดยเฉพาะการพัฒนาการเรียนรู้ การสอน และการวัดผลของผู้เรียน ทำให้ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นยังไม่สอดคล้องกับมาตรฐานสากล

จากข้อสังเกต/ข้อค้นพบข้างต้น ค.ต.ป. ประจำกระทรวงศึกษาธิการ มีข้อเสนอแนะเพื่อให้การดำเนินงานของหน่วยงานบรรลุผลสัมฤทธิ์อย่างมีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล และเกิดความคุ้มค่าในการดำเนินงานตามภารกิจ ดังนี้

๑. ควรกำหนดนโยบายและแนวทางการอบรมครู โดยเพิ่มจำนวนครูแกนนำกลุ่มเป้าหมายเพื่อขยายผลการพัฒนาสมรรถนะผู้เรียนสู่สถานศึกษาอย่างทั่วถึง นอกจากนี้ ควรบูรณาการความร่วมมือในการใช้ทรัพยากร และกำหนดมาตรฐานในการพัฒนาสมรรถนะด้าน PISA ระหว่างสถานศึกษาภาครัฐและภาคเอกชนให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน พร้อมทั้งสร้างเครือข่ายในรูปแบบของครูแกนนำหรือครูพี่เลี้ยงเพื่อถ่ายทอดองค์ความรู้ไปสู่ครูผู้สอนได้อย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน

๒. ควรสนับสนุนการพัฒนาเครื่องมือปัญญาประดิษฐ์ AI ที่เน้นการเรียนรู้เชิงโต้ตอบ ควบคู่กับการจัดทำคู่มือและแนวทางการใช้ AI อย่างเหมาะสม พร้อมทั้งจัดสรรงบประมาณและทรัพยากรเพื่อการเรียนรู้ตลอดจนดำเนินการสำรวจและประเมินความพร้อมด้านอุปกรณ์และโครงสร้างพื้นฐานของสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ เพื่อให้สถานศึกษาสามารถรองรับการจัดการเรียนการสอนและการทดสอบผ่านระบบออนไลน์ (Online testing) ได้อย่างมีประสิทธิภาพและเป็นไปตามมาตรฐาน

๓. ควรดำเนินการวิจัยเชิงพื้นที่ (Field research) เพื่อนำเครื่องมือเสริมการเรียนรู้ เช่น เกมการเรียนรู้ การทดสอบผ่านระบบออนไลน์ (Online testing) และชุดพัฒนาความฉลาดรู้ เป็นต้น ไปทดลองใช้ในโรงเรียนเป้าหมายหลากหลายพื้นที่ ทั้งโรงเรียนที่มีข้อจำกัดด้านอุปกรณ์และโรงเรียนที่มีความพร้อมสูง พร้อมทั้งติดตามและประเมินผลอย่างเป็นระบบ เพื่อเก็บข้อมูลผลสัมฤทธิ์และความเหมาะสม

ของเครื่องมือ และนำผลการประเมินไปปรับปรุงเนื้อหาและรูปแบบการใช้งานให้สอดคล้องกับบริบทและความต้องการของนักเรียนในแต่ละพื้นที่

๔. ควรกำหนดมาตรการเชิงนโยบายในการพัฒนาทักษะผู้เรียนด้านเทคโนโลยีและการคิดวิเคราะห์ โดยการจัดหลักสูตรเสริมหรือแนวทางการจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning Problem-based และ Situation-based Learning ให้ครอบคลุมทั้งสถานศึกษาของรัฐและเอกชน พร้อมประสานข้อมูลการวัดประเมินผลผู้เรียนรายบุคคลกับสถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน) (สทศ.) และสถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (สสวท.) รวมทั้งบูรณาการการบริหารงานในระดับภูมิภาค ระหว่างสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน (สช.) และสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) เพื่อกำหนดแนวทางและมาตรการสนับสนุนโรงเรียนอย่างเป็นระบบ

ส่วนที่ ๒ การรายงานการตรวจสอบและประเมินผล

ตามกรอบแนวทางการตรวจสอบและประเมินผลภาครัฐการที่ คณะกรรมการตรวจสอบและประเมินผลภาครัฐการ (ค.ต.ป.) มอบหมายให้คณะกรรมการตรวจสอบและประเมินผลประจำกระทรวง (ค.ต.ป. ประจำกระทรวง) ทุกกระทรวงดำเนินการ ซึ่ง ค.ต.ป. ประจำกระทรวงศึกษาธิการ ได้ดำเนินการตรวจสอบและประเมินผลในประเด็นตามภารกิจกระทรวง โดยได้คัดเลือกประเด็นการพัฒนาสมรรถนะผู้เรียนตามแนวทางการประเมินมาตรฐานสากล (PISA) ด้วยการยกระดับผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินักเรียนขั้นพื้นฐาน (O-NET) เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาสู่มาตรฐานสากล ซึ่งเป็นโครงการที่สอดคล้องกับภารกิจของกระทรวงในการเป็นหน่วยงานเจ้าภาพขับเคลื่อนภายใต้การขับเคลื่อนแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บทที่ ๑๒ : การพัฒนาการเรียนรู้ เป้าหมายแผนแม่บทย่อย : คนไทยได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพตามมาตรฐาน มีทักษะการเรียนรู้ และทักษะที่จำเป็นของโลกศตวรรษที่ ๒๑ สามารถเข้าถึงการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิตดีขึ้น สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย : ระดับยังมีความเสี่ยงในการบรรลุเป้าหมาย (สีส้ม)

๑. วัตถุประสงค์ของการตรวจสอบและประเมินผล

๑.๑ เพื่อติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลสัมฤทธิ์ในการดำเนินงานการพัฒนาสมรรถนะผู้เรียนตามแนวทางการประเมินมาตรฐานสากล (PISA) ด้วยการยกระดับผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินักเรียนขั้นพื้นฐาน (O-Net) เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาสู่มาตรฐานสากล

๑.๒ เพื่อรับทราบปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงานฯ ทั้งจากหน่วยงานส่วนกลางและหน่วยงานในภูมิภาค พร้อมทั้งเสนอแนะแนวทางการแก้ไข เพื่อลดความเสี่ยง/ผลกระทบในการดำเนินงาน ซึ่งเป็นการสนับสนุนให้การดำเนินการตามภารกิจบรรลุผลสัมฤทธิ์ตามที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ

๑.๓ เพื่อให้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ต่อการผลักดันการดำเนินงานฯ ให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามเป้าหมายที่กำหนดและเกิดประโยชน์สูงสุดแก่กลุ่มเป้าหมายอย่างเป็นรูปธรรม

๒. ขอบเขตของการตรวจสอบและประเมินผล

ค.ต.ป. ประจำกระทรวงศึกษาธิการ ได้ดำเนินการตรวจสอบและประเมินผลประเด็นการพัฒนาสมรรถนะผู้เรียนตามแนวทางการประเมินมาตรฐานสากล (PISA) ด้วยการยกระดับผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาสู่มาตรฐานสากล ระหว่างเดือนตุลาคม ๒๕๖๗ - กันยายน ๒๕๖๘ รวมทั้งสิ้น ๑๒ เดือน (ข้อมูล ณ วันที่ ๑๙ กันยายน ๒๕๖๘) โดยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล แบ่งออกเป็น ๒ ระยะ คือ ระยะที่ ๑ ก่อนเริ่มโครงการและระหว่างดำเนินการ (ตุลาคม ๒๕๖๗ - มีนาคม ๒๕๖๘) และระยะที่ ๒ ระหว่างดำเนินการจนถึงปัจจุบัน (เมษายน - กันยายน ๒๕๖๘) โดยมีขอบเขตของการตรวจสอบและประเมินผล ดังนี้

๒.๑ ระยะที่ ๑ ก่อนเริ่มโครงการและระหว่างดำเนินการ (ตุลาคม ๒๕๖๗ - มีนาคม ๒๕๖๘) การตรวจสอบและประเมินผลการดำเนินงานโครงการ โดย ค.ต.ป. ประจำกระทรวงศึกษาธิการ ได้ดำเนินการสัมภาษณ์หน่วยงานส่วนกลาง จำนวน ๕ แห่ง ได้แก่ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน) และสถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

๒.๒ ระยะที่ ๒ ระหว่างดำเนินการจนถึงปัจจุบัน (เมษายน - กันยายน ๒๕๖๘)

๒.๒.๑ การตรวจสอบและประเมินผลการดำเนินงานโครงการ โดย ค.ต.ป. ประจำกระทรวงศึกษาธิการ ได้ดำเนินการสัมภาษณ์หน่วยงานส่วนกลาง จำนวน ๓ แห่ง ได้แก่ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน

๒.๒.๒ การตรวจสอบและประเมินผลการดำเนินงานโครงการ โดยการติดตาม ตรวจสอบ ณ พื้นที่ปฏิบัติงาน ค.ต.ป. ประจำกระทรวงศึกษาธิการ ได้ดำเนินการลงพื้นที่และสัมภาษณ์หน่วยงานและสถานศึกษาในสังกัด จำนวน ๕ แห่ง ได้แก่ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี ชุมพร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต ๑ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต ๒ โรงเรียนสุราษฎร์พิทยา ๒ และโรงเรียนธิดาแม่พระ

๓. การดำเนินงานที่สำคัญของกระทรวง

ค.ต.ป. ประจำกระทรวงศึกษาธิการ ได้ดำเนินการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลประเด็นการพัฒนาสมรรถนะผู้เรียนตามแนวทางการประเมินมาตรฐานสากล (PISA) ด้วยการยกระดับผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาสู่มาตรฐานสากล จำนวน ๓ โครงการหลัก ได้แก่ (๑) โครงการศึกษาและวิเคราะห์สถานการณ์ทางการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาและยกระดับความสามารถในการแข่งขันด้านการศึกษาของประเทศ (PISA และ IMD) (๒) โครงการยกระดับสมรรถนะความฉลาดรู้ของผู้เรียนตามกรอบการประเมิน PISA 2025 สู่การเพิ่มขีดความสามารถการแข่งขันของประเทศ และ (๓) โครงการส่งเสริมสมรรถนะและความฉลาดรู้ของผู้เรียนตามแนวทางการประเมิน PISA (การขับเคลื่อนนโยบายและการพัฒนาประเทศในภาพรวม) โดยมีรายละเอียดดังนี้

๓.๑ โครงการศึกษาและวิเคราะห์สถานการณ์ทางการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา และยกระดับความสามารถในการแข่งขันด้านการศึกษาของประเทศ (PISA และ IMD) ของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา

หลักการและเหตุผล

การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์เป็นกลไกสำคัญในการยกระดับการพัฒนาประเทศในทุกมิติไปสู่เป้าหมายการเป็นประเทศที่พัฒนาแล้วที่ขับเคลื่อนโดยภูมิปัญญาและนวัตกรรมในอีก ๒๐ ปีข้างหน้า และเป็นประเด็นหลักที่กำหนดไว้ในยุทธศาสตร์ชาติ เพื่อการเตรียมความพร้อมของกำลังคนทั้งด้านความรู้ ทักษะ สมรรถนะที่จำเป็นให้สามารถปรับตัวและรู้เท่าทันกระแสความเปลี่ยนแปลงของโลกที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว ทั้งนี้ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็น การพัฒนาการเรียนรู้ (พ.ศ. ๒๕๖๑ – ๒๕๗๐) ได้กำหนดให้อันดับความสามารถในการแข่งขันของประเทศด้านการศึกษาดีขึ้น (IMD) และเรื่อง คะแนน PISA ด้านการอ่าน คณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ เพิ่มขึ้น รวมทั้งคณะรัฐมนตรีได้แถลงนโยบายต่อรัฐสภาวันที่ ๑๒ กันยายน พุทธศักราช ๒๕๖๗ นโยบายด้านการศึกษาของรัฐบาล จะดำเนินนโยบายปฏิรูปการศึกษา และสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต เน้นการพัฒนาระบบการศึกษาที่ยืดหยุ่นทั้งในระบบ นอกกระบบ ตามอัธยาศัย และการเรียนรู้ตลอดชีวิต โดยใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัยเข้ามาสนับสนุน ตอบโจทย์ศักยภาพของผู้เรียน ลดภาระและลดความเหลื่อมล้ำในการเข้าถึงการศึกษาที่มีคุณภาพ ส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้สองภาษาโดยใช้ AI เป็นตัวช่วย เน้นการสอนทักษะที่ใช้ประโยชน์ได้ในชีวิตจริงเพื่อการสร้างรายได้ (Learn to Earn) ส่งเสริมให้เกิดความร่วมมือระหว่างรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และภาคเอกชนในการจัดการศึกษาทุกระดับ รวมทั้งการค้นหาและช่วยเหลือเด็กและเยาวชนที่หลุดออกจากระบบ พร้อมทั้งส่งเสริมการปฏิรูประบบอาชีวศึกษาและอุดมศึกษาเพื่อให้ตอบสนองต่อความต้องการแรงงานในอนาคตและรองรับการเรียนรู้ตลอดชีวิต (Life-Long Learning)

อย่างไรก็ตาม จากข้อมูลผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของผู้เรียนจากการทดสอบระดับชาติ อาทิ ผลการประเมิน O-NET พบว่า นักเรียนส่วนใหญ่มีผลการทดสอบในแต่ละรายวิชาไม่ถึงร้อยละ ๕๐ รวมถึงผลการประเมินสมรรถนะนักเรียนโครงการประเมินผลนักเรียนร่วมกับนานาชาติ หรือ PISA (Programme for International Student Assessment) ซึ่งดำเนินการโดยองค์การเพื่อความร่วมมือทางเศรษฐกิจและการพัฒนา หรือ OECD (Organization for Economic Co-operation and Development) ซึ่งเป็นโครงการต่อเนื่องที่ทำการสำรวจผลการเรียนของเด็กและเยาวชน ให้ข้อมูลแก่ระดับนโยบายว่าระบบการศึกษาของแต่ละประเทศสามารถเตรียมความพร้อมให้เยาวชนเพื่อใช้ชีวิตและการทำงานในอนาคตได้มากน้อยเพียงใด พบว่า ผลการประเมิน PISA 2022 ของประเทศไทยมีคะแนนเฉลี่ยในทุกทักษะของเด็กไทยต่ำที่สุดกว่าการทดสอบทุกครั้งที่ผ่านมา และเมื่อเทียบกับประเทศเพื่อนบ้านอาเซียนอย่าง สิงคโปร์ เวียดนาม มาเลเซีย และบรูไน ก็พบว่าเด็กไทยมีทักษะทั้ง ๓ ด้านต่ำกว่าเด็กในประเทศเพื่อนบ้านเหล่านี้ทั้งหมด รวมทั้งผลการจัดอันดับผลการจัดอันดับขององค์การระหว่างประเทศของ International Institute for Management Development (IMD) ซึ่งจัดอันดับความสามารถในการแข่งขันเฉพาะประเทศในกลุ่มรายได้สูงและปานกลาง ซึ่งในปี ๒๕๖๗ ประเทศไทยอยู่อันดับที่ ๒๕ จาก ๖๗ ประเทศ อันดับดีขึ้น ๕ อันดับ จากปี ๒๕๖๖ แต่สิ่งที่น่ากังวล คือ ผลการจัดอันดับด้านการศึกษา ซึ่งเป็นตัวชี้วัดที่อยู่ในหมวดโครงสร้างพื้นฐาน ประเทศไทยได้คะแนนต่ำที่สุด เมื่อเทียบกับด้านอื่น ๆ เช่น ศักยภาพทางเศรษฐกิจ ประสิทธิภาพการบริการ ประสิทธิภาพทางธุรกิจ เมื่อแยกเฉพาะเรื่องสมรรถนะด้านการศึกษาไทยอยู่อันดับที่ ๕๔ สิ่งเหล่านี้ ตอกย้ำให้เห็นถึงความสำคัญของการศึกษา และความจำเป็นเร่งด่วนในการแก้ไขปัญหาทางการศึกษาการพัฒนาและเสริมสร้าง

ศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ให้ไปสู่เป้าหมายที่กำหนดไว้ ซึ่งจะต้องมาจากการมีระบบการศึกษาที่ดี มีคุณภาพ ประสิทธิภาพ และตอบสนองความต้องการของประเทศ เพราะการศึกษาเป็นกลไกที่สำคัญที่สุดในการบ่มเพาะ เสริมสร้างความรู้ ทักษะ และเจตคติที่ดีให้เกิดขึ้นกับมนุษย์เพื่อใช้ในการดำรงชีวิต ขณะที่ระบบการศึกษา ของประเทศไทยในปัจจุบันยังไม่สามารถพัฒนาคนไทยไปสู่เป้าหมายตามที่กำหนดได้อย่างเต็มที่ เนื่องจาก ระบบการศึกษามีปัญหาที่รบกวนการแก้ไขอยู่เป็นจำนวนมาก

จะเห็นได้ว่า ปัญหาดังกล่าวสะท้อนให้เห็นว่าระบบการศึกษาเป็นระบบที่มีความซับซ้อน ปัญหาในแต่ละด้านเชื่อมโยงซึ่งกันและกัน และเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลาอย่างต่อเนื่อง การศึกษาของไทย ยังพบปัญหาด้านความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา มีเด็กเป็นจำนวนมากที่ไม่สามารถเข้าถึงการศึกษาที่มีคุณภาพ ด้วยข้อจำกัดหลากหลายประการ อีกทั้งโรงเรียนขนาดใหญ่ ได้รับการจัดสรรทรัพยากรเป็นจำนวนมาก ขณะที่ โรงเรียนขนาดเล็กในพื้นที่ห่างไกลมีทรัพยากรไม่เพียงพอในการจัดการศึกษา ในด้านประสิทธิภาพในการ จัดการศึกษา ประเทศไทยลงทุนทางการศึกษาเป็นจำนวนมาก แต่ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของผู้เรียน กลับไม่เป็นไปตามจำนวนงบประมาณที่จัดสรรลงไป และสุดท้ายด้านการตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลง พบว่า บัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาบางส่วนมีทักษะและสมรรถนะไม่ตรงต่อความต้องการของสถานประกอบการ ปัญหาเหล่านี้ ส่งผลต่อการพัฒนาประเทศและความสามารถในการแข่งขันของประเทศเป็นอย่างมาก

ดังนั้น การแก้ไขปัญหาด้านการศึกษาจึงต้องทำอย่างเป็นระบบ และอาศัยระยะเวลาในการ แก้ไข สิ่งสำคัญประการหนึ่งในการแก้ไขปัญหาระบบการศึกษา จำเป็นต้องมีข้อมูลเพื่อแก้ไขปัญหา อย่างเป็นระบบเช่นกัน ซึ่งเป็นข้อมูลที่สามารถสะท้อนการแก้ไขปัญหาเพื่อพัฒนาการศึกษาให้ทันสมัย สอดคล้องกับสภาวะทางเศรษฐกิจที่เปลี่ยนไป สอดคล้องกับความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี โดยเฉพาะเทคโนโลยี ดิจิทัล ซึ่งตอบสนองการเกิดธุรกิจใหม่ๆ ที่กำลังเติบโตอย่างรวดเร็ว รวมถึงเพิ่มประสิทธิภาพของกลไก และรูปแบบที่ใช้ในการพัฒนาคุณลักษณะ และระดับทักษะการทำงานให้ตรงกับความต้องการ ของตลาดแรงงาน ตอบโจทย์การพัฒนาของแต่ละพื้นที่ให้สามารถแข่งขันและยืนหยัดได้บนเวทีในระดับ นานาชาติ

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา เห็นความสำคัญของการแก้ไขปัญหาด้านการศึกษา รวมถึงการพัฒนาการจัดการศึกษาสู่เป้าหมายที่ระบุไว้ในนโยบาย แผน และยุทธศาสตร์ทางการศึกษาต่าง ๆ ที่จะต้องดำเนินการอย่างเป็นระบบ อาศัยระยะเวลาในการแก้ไข และที่สำคัญที่สุดจะต้องมีการวิเคราะห์ สถานการณ์และผลสัมฤทธิ์ด้านการศึกษาที่อยู่บนพื้นฐานของข้อมูลที่ถูกต้อง ครบถ้วนทุกมิติ และต้องให้ ความสำคัญกับแนวโน้มการจัดการศึกษา ประเด็นสำคัญทางการศึกษา และความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น ในเวทีโลก รวมทั้งผลการจัดอันดับตามดัชนีชี้วัดเปรียบเทียบระหว่างประเทศด้านต่าง ๆ ด้วย เพื่อให้ทราบถึง ตำแหน่งทางการศึกษาของประเทศไทยในระดับสากล อีกทั้งขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูลต้องอาศัยระเบียบวิธี ที่ได้มาตรฐานและถูกต้องตามหลักวิชาการ จึงจะนำมาสู่การวิเคราะห์สถานการณ์ทางการศึกษาที่ถูกต้อง ครบถ้วน เชื่อถือได้ทั้งในระดับประเทศและนานาชาติ รวมทั้งสามารถต่อยอดไปสู่การกำหนดรูปแบบ การจัดการศึกษาที่สอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาประเทศ และการจัดทำข้อเสนอเชิงนโยบายที่สามารถ นำสู่การปฏิบัติอย่างได้ผลและมีประสิทธิภาพ

วัตถุประสงค์โครงการ

๑. เพื่อศึกษา วิเคราะห์ และรายงานสถานการณ์ด้านการศึกษาของประเทศ ทั้งปัจจัยด้านความมั่นคง เศรษฐกิจ สังคม และความก้าวหน้าด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ตลอดจนความเคลื่อนไหวทางการศึกษา ประเด็นร่วมสมัย และสถานะการเปลี่ยนแปลงที่มีผลกระทบต่อการพัฒนาการศึกษาของประเทศไทยในแต่ละไตรมาส เพื่อสนองความต้องการพัฒนาประเทศตามยุทธศาสตร์ชาติ นโยบายด้านการศึกษาของรัฐบาล และสอดคล้องกับการจัดการศึกษาและการเรียนรู้ในทุกช่วงวัยและระบบการศึกษา

๒. เพื่อศึกษา วิเคราะห์ และรายงานสถานการณ์การศึกษาในระดับนานาชาติ สมรรถนะการศึกษาของประเทศเปรียบเทียบกับนานาชาติ ตัวชี้วัดที่สะท้อนผลสัมฤทธิ์และประสิทธิภาพของการจัดการศึกษา รวมทั้งคาดการณ์แนวโน้มและทิศทางการจัดการศึกษาของประเทศ

๓. เพื่อศึกษา วิเคราะห์ และวิจัยองค์ความรู้เกี่ยวกับสถานการณ์ อนาคตภาพทางการศึกษา และแนวทางการขับเคลื่อนการพัฒนาระบบการศึกษาและยกระดับความสามารถในการแข่งขันด้านการศึกษาของประเทศ

๔. เพื่อจัดทำข้อเสนอแนะเชิงนโยบายด้านการศึกษาการพัฒนาระบบการศึกษา และยกระดับความสามารถในการแข่งขันด้านการศึกษาของประเทศเสนอต่อ กคศ.

กลุ่มเป้าหมาย

หน่วยงานที่รับผิดชอบด้านการศึกษาและที่เป็นแหล่งข้อมูลต่าง ๆ เช่น กระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน) กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม หน่วยงานนอก กระทรวงศึกษาธิการที่จัดการศึกษา องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น สำนักงานสถิติแห่งชาติ สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ หน่วยงานอื่นที่จัดการศึกษา และผู้ที่เกี่ยวข้องจากภาครัฐ ภาคเอกชน มูลนิธิ/สมาคม และองค์กรต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องทั้งในระดับนโยบายและพื้นที่

กิจกรรม/ขั้นตอน/วิธีดำเนินการ/แนวทางการดำเนินงาน

๑. ศึกษา รวบรวม และวิเคราะห์ข้อมูลการศึกษา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
 ๒. จัดประชุมผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อกำหนดกรอบแนวคิดในการดำเนินงาน
 ๓. จัดทำเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ประกอบด้วย แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ แบบสังเกตการลงพื้นที่เก็บข้อมูล และแบบประเด็นการประชุมระดมความคิดเห็น
 ๔. จัดประชุมผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อพิจารณาเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล/ความก้าวหน้าในการดำเนินงาน
 ๕. จัดประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อรวบรวมความคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง
 ๖. จัดประชุมทางวิชาการเพื่อจัดทำข้อเสนอเชิงนโยบายทางการศึกษา
 ๗. ลงพื้นที่เก็บข้อมูล รวบรวมความคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง
- ในส่วนภูมิภาค
๘. จัดประชุมผู้ทรงคุณวุฒิเพื่ออภิปรายและรับฟังข้อเสนอแนะเกี่ยวกับสรุปผลการลงพื้นที่เก็บข้อมูล
 ๙. จัดส่งแบบสอบถาม สรุปผล และวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม

๑๐. จัดประชุมรับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะในการปรับปรุงร่างรายงานจากหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค

๑๑. จัดพิมพ์และประชุมเผยแพร่ผลการวิจัย

๑๒. จัดทำรายงานฉบับสมบูรณ์และพิมพ์เผยแพร่

ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย

๑. เชิงปริมาณ

รายงานผลการศึกษาที่ดำเนินการเสร็จตามเป้าหมาย และมีการเผยแพร่องค์ความรู้ หรือผลการวิจัยให้สาธารณชนหรือผู้มีส่วนเกี่ยวข้องได้รับรู้ จำนวน ๔ เรื่อง

๑.๑ ชุดรายงานสภาวะการศึกษาไทย ปี ๒๕๖๘

๑.๒ รายงานสมรรถนะการศึกษาไทยในเวทีสากล ปี ๒๕๖๘ (IMD 2025)

๑.๓ ชุดรายงานสภาวะการณ์ทางการศึกษาไทยในเวทีโลก ปี ๒๕๖๘

๑.๔ ข้อเสนอในเชิงนโยบาย เรื่อง การยกระดับความสามารถทางการแข่งขันทางการศึกษา ของประเทศไทยให้มีมาตรฐานเทียบเท่าสากล

๒. เชิงคุณภาพ

๒.๑ รายงานผลการศึกษาและข้อเสนอเชิงนโยบาย (จำนวน ๔ เรื่อง) ผ่านการพิจารณา กลั่นกรองคุณภาพ กระบวนการ/ผลผลิตโครงการจากผู้ทรงคุณวุฒิ คณะกรรมการ/อนุกรรมการที่เกี่ยวข้อง หรือรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ/ความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรี

๒.๒ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำผลการศึกษา/ข้อเสนอในเชิงนโยบายไปใช้เป็นแนวทาง ในการกำหนดนโยบายหรือพัฒนาการศึกษาของหน่วยงานที่ตนเองรับผิดชอบ จำนวน ๑ หน่วยงาน

ระยะเวลาดำเนินการ

๑ ตุลาคม ๒๕๖๗ – ๓๐ กันยายน ๒๕๖๘

งบประมาณที่ได้รับ

งบประมาณที่ได้รับจัดสรร จำนวนทั้งสิ้น ๑,๘๐๐,๐๐๐ บาท

หน่วยงาน/สถานศึกษาที่เข้าร่วมโครงการ

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา และหน่วยงานที่รับผิดชอบด้านการศึกษาและที่เป็น แหล่งข้อมูลต่าง ๆ เช่น กระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน) กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม หน่วยงานนอกกระทรวงศึกษาธิการที่จัดการศึกษา องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สำนักงานสถิติแห่งชาติ สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ หน่วยงานอื่น ที่จัดการศึกษา และผู้ที่เกี่ยวข้องจากภาครัฐ ภาคเอกชน มูลนิธิ/สมาคม และองค์กรต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ทั้งในระดับนโยบายและพื้นที่

ผลผลิตและผลลัพธ์

๑. ผลผลิต

๑.๑ ชุดรายงานสภาวะการศึกษาไทย ปี ๒๕๖๘

๑.๑.๑ ไตรมาส ๑ เรื่อง การศึกษาไทยในโลกที่เปลี่ยนแปลงไป (๒๘ ม.ค. ๖๘)

๑.๑.๒ ไตรมาส ๒ เรื่อง การเรียนรู้ในโลกดิจิทัล (PISA 2025) (เม.ย. ๖๘)

๑.๑.๓ ไตรมาส ๓ เรื่อง สมรรถนะการศึกษาไทยในเวทีโลก (IMD 2025) (ก.ค. ๖๘)

๑.๑.๔ ไตรมาส ๔ เรื่อง การประเมินผลการศึกษาตามมาตรฐานสากล (OECD 2025) (ต.ค. ๖๘)

๑.๒ รายงานสมรรถนะการศึกษาไทยในเวทีสากล ปี ๒๕๖๘ (IMD 2025) และรายงานการติดตามผลการดำเนินการเพื่อยกระดับ IMD ด้านการศึกษา

๑.๓ ชุดรายงานสภาวะการณ์ทางการศึกษาไทยในเวทีโลก ปี ๒๕๖๘

๑.๔ แผนปฏิบัติการด้านการเพิ่มขีดความสามารถทางการแข่งขันด้านการศึกษาของประเทศไทยให้มีมาตรฐานเทียบเท่าสากล

๒. ผลลัพธ์

๒.๑ ข้อเสนอเชิงนโยบายในการพัฒนาและแก้ไขปัญหาทางการศึกษาที่ทันต่อสถานการณ์ปัจจุบัน และมีการนำสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม พร้อมทั้งรายงานข้อเสนอเชิงนโยบายผ่านการพิจารณากลั่นกรองคุณภาพจากผู้ทรงคุณวุฒิ คณะกรรมการ/อนุกรรมการที่เกี่ยวข้อง หรือรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ/ความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรี รวมถึงให้หน่วยงานที่รับผิดชอบ หน่วยงานที่สนใจ และผู้ที่เกี่ยวข้องนำผลการศึกษาและข้อเสนอเชิงนโยบายไปใช้ในการจัดทำนโยบาย ยุทธศาสตร์ทางการศึกษา และพัฒนาการจัดการศึกษาของตนเอง

๒.๒ ข้อเสนอเชิงนโยบายในการยกระดับความสามารถทางการแข่งขันทางการศึกษาของประเทศไทยให้มีมาตรฐานเทียบเท่าสากล พร้อมทั้งรายงานข้อเสนอเชิงนโยบายผ่านการพิจารณากลั่นกรองคุณภาพจากผู้ทรงคุณวุฒิ คณะกรรมการ/อนุกรรมการที่เกี่ยวข้อง หรือรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ/ความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรี รวมถึงให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำผลการศึกษา/ข้อเสนอในเชิงนโยบายไปใช้เป็นแนวทางในการกำหนดนโยบายหรือพัฒนาการศึกษาของหน่วยงานที่ตนเองรับผิดชอบ

๓.๒ โครงการยกระดับสมรรถนะความฉลาดรู้ของผู้เรียนตามกรอบการประเมิน PISA 2025
สู่การเพิ่มขีดความสามารถการแข่งขันของประเทศ ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

หลักการและเหตุผล

รัฐบาลมุ่งเน้นการพัฒนาประเทศให้ทันการเปลี่ยนแปลง เสริมสร้างความเข้มแข็งและแก้ปัญหาในภาคส่วนต่าง ๆ โดยมีเป้าหมายเพื่อให้ประเทศหลุดพ้นจากกับดักประเทศที่มีรายได้ปานกลาง ประชาชน มีศักยภาพที่จะดำเนินชีวิตในศตวรรษที่ ๒๑ อย่างมีประสิทธิภาพ กำหนดวิสัยทัศน์การพัฒนาประเทศ คือ “มุ่งมั่น ให้ประเทศเป็นประเทศที่พัฒนาแล้วในศตวรรษที่ ๒๑” และกำหนดนโยบายในการบริหารราชการแผ่นดิน เพื่อพัฒนาประเทศให้บรรลุเป้าหมายด้วยการกำหนดให้มีการปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้และพัฒนาศักยภาพของคนไทยทุกช่วงวัย

การพัฒนาคนให้มีศักยภาพเท่าทันการเปลี่ยนแปลงจึงเป็นเป้าหมายที่สำคัญของการจัดการศึกษาของหลาย ๆ ประเทศรวมทั้งประเทศไทย แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ – พ.ศ. ๒๕๗๙ กำหนดเป้าหมายด้านผู้เรียน คือ การพัฒนาผู้เรียนทุกคนให้มีคุณลักษณะและทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ ๒๑ คือ 3Rs8Cs และระบบการศึกษาที่มีคุณภาพต้องสามารถพัฒนาผู้เรียนให้บรรลุขีดความสามารถและเต็มตามศักยภาพ (Quality) ดังนั้นการปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้และพัฒนาศักยภาพของคนไทยต้องส่งเสริมการเรียนรู้และพัฒนาทักษะของผู้เรียนทุกช่วงวัย โดยมุ่งเน้นการพัฒนาโรงเรียนควบคู่กับการพัฒนาครูผู้สอนและมีศักยภาพ และสมรรถนะสอดคล้องกับศตวรรษที่ ๒๑ สำหรับเป็นฐานในการพัฒนาผู้เรียนอย่างมีประสิทธิภาพ โครงการประเมินผลนักเรียนร่วมกับนานาชาติ (PISA) เป็นโครงการประเมินผู้เรียนระดับนานาชาติ ถู้อาณาเขตผู้เรียน ซึ่งเป็นผลผลิตของโรงเรียนและครูผู้สอนสะท้อนกลับไปถึงคุณภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียนคุณภาพของครูผู้สอนและโรงเรียน สะท้อนถึงคุณภาพของระบบการจัดการศึกษาของประเทศ ซึ่งส่งผลต่อความสามารถด้านการแข่งขันของเวทีโลก ทั้งนี้ IMD ใช้ผลการประเมินของ PISA ในการพิจารณาจัดลำดับความสามารถในการแข่งขันของประเทศ ดังนั้นผลการประเมินตามโครงการประเมินผลนักเรียนร่วมกับนานาชาติ จึงเป็นผลการประเมินหนึ่งที่สะท้อนภาพความสำเร็จของการปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้และพัฒนาศักยภาพของคนไทยในวัยเรียน

PISA 2025 ที่จะทำการประเมินในปี พ.ศ.๒๕๖๘ กำหนดกรอบการประเมิน ๓ ด้านหลัก คือ ความฉลาดรู้ด้านการอ่าน ความฉลาดรู้ด้านคณิตศาสตร์ และความฉลาดรู้ด้านวิทยาศาสตร์ โดยมีความฉลาดรู้ด้านคณิตศาสตร์ เป็นด้านหลักของการประเมิน ซึ่งหมายถึงในการประเมินรอบ PISA 2025 น้ำหนักของการประเมินอยู่ที่ความฉลาดรู้ด้านวิทยาศาสตร์ ร้อยละ ๖๐ ด้านคณิตศาสตร์ ร้อยละ ๒๐ และด้านการอ่านร้อยละ ๒๐ และมีการรายงานผลตามผลการประเมินความฉลาดรู้ด้านวิทยาศาสตร์ ทั้งนี้ PISA 2025 มีการกำหนดความสามารถด้านการใช้ข้อมูลเชิงประจักษ์ด้านวิทยาศาสตร์อย่างมีวิจารณญาณ รูปแบบการสอบด้วยคอมพิวเตอร์มีลักษณะ เป็นแบบมีปฏิสัมพันธ์ (interactive) ระหว่างข้อสอบกับผู้สอบ

ดังนั้นการเตรียมความพร้อมรับการประเมินสมรรถนะ PISA 2025 จึงเป็นสิ่งสำคัญที่ต้องดำเนินงานอย่างทั่วถึงและครอบคลุมทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องทั้งโรงเรียนและครูผู้สอน บุคลากรทางการศึกษาระดับเขตพื้นที่การศึกษาให้มีความรู้และสามารถนำไปปฏิบัติได้เพื่อการเตรียมความพร้อมรับการประเมินสมรรถนะ PISA 2025 อย่างมีประสิทธิภาพ

วัตถุประสงค์โครงการ

๑. เพื่อส่งเสริมความฉลาดรู้ตามแนวทางการประเมินสมรรถนะ PISA 2025 ให้กับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนกลุ่มเป้าหมาย
๒. เพื่อพัฒนาศักยภาพบุคลากรแกนนำระดับเขตพื้นที่การศึกษา ให้มีความรู้ความเข้าใจและขับเคลื่อนสมรรถนะความฉลาดรู้ตามแนวทางการประเมิน PISA ในระดับสถานศึกษา

เป้าหมายโครงการ

๑. เป้าหมายเชิงผลผลิต (Output)

- ๑.๑ นักเรียนกลุ่มเป้าหมายการสอบ PISA 2025 ได้รับการพัฒนาให้มีศักยภาพสอดคล้องตามกรอบการประเมินสมรรถนะ PISA 2025 และได้รับการประเมินสมรรถนะแนวทางการประเมิน PISA
- ๑.๒ บุคลากรแกนนำได้รับการพัฒนาศักยภาพเพื่อขับเคลื่อนสมรรถนะความฉลาดรู้ตามแนวทางการประเมิน PISA ระดับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

๑.๓ ครูผู้สอนระดับสถานศึกษามีความรู้ความเข้าใจกรอบโครงสร้างการประเมินสมรรถนะ PISA 2025 และนำไปใช้เป็นแนวทางพัฒนาศักยภาพผู้เรียนให้พร้อมรับการประเมิน

๑.๔ พัฒนารูปแบบการขยายผลการสร้างข้อสอบวัดความฉลาดรู้ด้านการอ่าน วิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น รูปแบบ ON Demand

๒. เป้าหมายเชิงผลลัพธ์ (Outcome)

๒.๑ นักเรียนสามารถได้รับการพัฒนาทักษะที่จำเป็นในการประยุกต์ใช้องค์ความรู้ กับสถานการณ์จริงบนโลกศตวรรษที่ ๒๑

๒.๒ ครูผู้สอนมีความรู้ความเข้าใจในการพัฒนาความฉลาดรู้ของผู้เรียนตามแนวทางการประเมิน PISA 2025

๒.๓ โรงเรียนกลุ่มเป้าหมาย PISA 2025 ส่งเสริมสนับสนุนนักเรียนในสังกัดให้พร้อมรับการประเมิน PISA 2025

๒.๔ กลุ่มเป้าหมายสามารถสร้างข้อสอบตามมาตรฐานสากลให้มีมาตรฐานและสามารถนำไปใช้ในการพัฒนานักเรียนในชั้นเรียนได้

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

๑. นักเรียนพร้อมรับการประเมิน PISA 2025 จะส่งเสริม/สนับสนุนให้ผลการประเมิน PISA ของไทยสูงขึ้น

๒. บุคลากรทางการศึกษาได้รับการพัฒนาให้มีความรู้และความสามารถตามกรอบการประเมินของ PISA สามารถนำไปใช้เป็นเครื่องมือพัฒนาศักยภาพของนักเรียน ส่งเสริมให้นักเรียนได้รับการพัฒนาให้มีศักยภาพสอดคล้องกับทักษะศตวรรษที่ ๒๑

ตัวชี้วัดความสำเร็จ

๑. เชิงปริมาณ

๑.๑ ร้อยละของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ได้รับการส่งเสริมความฉลาดรู้ตามแนวทางการประเมินสมรรถนะ PISA 2025 (ร้อยละ ๙๐)

๑.๒ ร้อยละของบุคลากรแกนนำระดับเขตพื้นที่การศึกษา มีความรู้ความเข้าใจและขยายผลการขับเคลื่อนสมรรถนะความฉลาดรู้ตามแนวทางการประเมิน PISA ในระดับสถานศึกษา (ร้อยละ ๗๐)

๑.๓ ร้อยละของครูผู้สอนโรงเรียนกลุ่มเป้าหมายการสอบ PISA 2025 มีความรู้ความเข้าใจในการพัฒนาศักยภาพผู้เรียนให้พร้อมรับการประเมิน PISA 2025 (ร้อยละ ๗๐)

๑.๔ ร้อยละของผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษา ได้รับการขยายผลการสร้างข้อสอบ วัดความฉลาดรู้ด้านการอ่าน วิทยาศาสตร์ และคณิตศาสตร์ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น รูปแบบ ON Demand “เรียนได้ทุกที่ ทุกเวลา” (ร้อยละ ๑๐๐)

๒. เชิงคุณภาพ

๒.๑ นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ได้รับการส่งเสริมความฉลาดรู้ตามแนวทางการประเมินสมรรถนะ PISA 2025

๒.๒ ครูผู้สอนโรงเรียนกลุ่มเป้าหมายการสอบ PISA 2025 มีความรู้ความเข้าใจในการพัฒนาศักยภาพผู้เรียนให้พร้อมรับการประเมิน PISA 2025

๒.๓ นักเรียนมีความพร้อมในการเตรียมรับการประเมิน PISA 2025

๒.๔ ผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษา มีความรู้และความเข้าใจ สามารถสร้างข้อสอบวัดความฉลาดรู้ด้านการอ่าน วิทยาศาสตร์ และคณิตศาสตร์ได้

กลุ่มเป้าหมาย

๑. นักเรียนกลุ่มเป้าหมาย จำนวน ๕๕๗,๓๘๒ คน
๒. ครู จำนวน ๔๔๕,๖๒๔ คน
๓. บุคลากรทางการศึกษา จำนวน ๒๔๕ เขต
๔. สถานศึกษา จำนวน ๙,๑๘๙ แห่ง

ระยะเวลาดำเนินโครงการ

๑ ตุลาคม ๒๕๖๗ – ๓๐ กันยายน ๒๕๖๘

กิจกรรม/วิธีดำเนินการ

๑. กิจกรรมการให้บริการเครื่องมือวัดความฉลาดรู้ด้านการอ่านระดับชั้นเรียนในรูปแบบ Paper – based Testing

กิจกรรมย่อย : จัดทำชุดพัฒนาความฉลาดรู้ ตามแนวทางการประเมิน PISA 2025 ในระดับความยากที่สูงขึ้น

๒. กิจกรรมการพัฒนาแบบวัดสมรรถนะความฉลาดรู้ในรูปแบบ PISA Style online testing

กิจกรรมย่อย :

๒.๑ การประชุมเชิงปฏิบัติการ พัฒนาแบบวัดสมรรถนะความฉลาดรู้ในรูปแบบ PISA Style online testing

๒.๒ ลงพื้นที่ติดตามการขับเคลื่อนระดับสถานศึกษาและการจัดระบบทดลองสอบออนไลน์ เป็นกลุ่มตัวอย่างของโรงเรียนทุกประเภท

๒.๓ การประชุมเชิงปฏิบัติการสรุปผลการขับเคลื่อนระดับสถานศึกษา

๓. กิจกรรมการวิเคราะห์และแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อนำผลการส่งเสริมความฉลาดรู้แบบออนไลน์ไปพัฒนาผู้เรียนเป็นรายบุคคล และต่อยอดเป็นต้นแบบ

กิจกรรมย่อย :

๓.๑ การประชุมเชิงปฏิบัติการกำหนดกรอบแนวทางการวิเคราะห์และแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อนำผลการส่งเสริมความฉลาดรู้แบบออนไลน์ไปพัฒนาผู้เรียนเป็นรายบุคคล

๓.๒ การประชุมเชิงปฏิบัติการจัดทำแนวทางการวิเคราะห์และแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อนำผลการส่งเสริมความฉลาดรู้แบบออนไลน์ไปพัฒนาผู้เรียนเป็นรายบุคคล

๔. กิจกรรมการขับเคลื่อนความฉลาดรู้ตามแนวทางการประเมิน PISA ในระดับสถานศึกษา

กิจกรรมย่อย :

๔.๑ โอนจัดสรรงบประมาณเพื่อขยายผลการขับเคลื่อนการดำเนินงาน

๔.๒ เสวนาการขับเคลื่อนความฉลาดรู้ตามแนวทางการประเมิน PISA ในระดับสถานศึกษา

งบประมาณที่ได้รับ

งบประมาณที่ได้รับ มีจำนวนทั้งสิ้น ๗,๗๕๖,๙๐๐ บาท

ผลการดำเนินงานในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗

๑. แผนการขับเคลื่อนการยกระดับผลการทดสอบ PISA 2025

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) ประสานความร่วมมือกับหน่วยงานการศึกษาต่างๆ เสนอกลไก แนวทางแผนการขับเคลื่อนการยกระดับผลการประเมินสมรรถนะนักเรียนตามมาตรฐานสากล (PISA) ผ่านคณะกรรมการ PISA แห่งชาติ และแต่งตั้งคณะทำงานขับเคลื่อน PISA เพื่อปรับปรุงและยกระดับคุณภาพการศึกษาด้านการอ่าน คณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ของผู้เรียนในสังกัด เพื่อเตรียมความพร้อมเข้าร่วมการประเมิน PISA 2025 ในช่วงเดือนสิงหาคม พ.ศ. ๒๕๖๘

โดย สพฐ. กำหนดนโยบายและจุดเน้น ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗ – ๒๕๖๘ ที่มีการบูรณาการการดำเนินการร่วมกันของทุกหน่วยงานในสังกัด ได้แก่ สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักทดสอบทางการศึกษา สำนักบริหารงานความเป็นเลิศด้านวิทยาศาสตร์ศึกษา ศูนย์ PISA สพฐ. และสำนักพัฒนานวัตกรรมการจัดการศึกษา เพื่อขับเคลื่อนในการส่งเสริมการอ่านให้เป็นวิถีในการค้นหาความรู้ และต่อยอดองค์ความรู้ที่สูงขึ้น โดยส่งเสริมการอ่านเพื่อการเรียนรู้ตลอดชีวิต และพัฒนาความสามารถด้านการอ่านตามแนวทางการประเมินความฉลาดรู้ ทั้งนี้ แผนการขับเคลื่อนการยกระดับผลการทดสอบ PISA 2025 แบ่งเป็น ๒ ระยะ ดังนี้

๑.๑ แผนดำเนินการในระยะสั้น ได้มีการพัฒนาสื่อนวัตกรรม และเครื่องมือประเมินความฉลาดรู้ด้านการอ่าน คณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ ทั้งในรูปแบบของ Paper-based testing และ Computer-based testing เพื่อใช้ในการพัฒนาความฉลาดรู้ของนักเรียนที่เป็นกลุ่มเป้าหมาย และสร้างความคุ้นชินข้อสอบรูปแบบ PISA ในแต่ละกลุ่มเป้าหมายทั้งกลุ่มโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา และกลุ่มโรงเรียนมัธยมศึกษา

๑.๒ แผนดำเนินการในระยะยาว เป็นการพัฒนาความสามารถด้านการอ่านให้กับนักเรียนในทุกระดับชั้นทั้งในกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษา กลุ่มโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา และกลุ่มโรงเรียนมัธยมศึกษา เพื่อให้ผู้เรียนได้รับการฝึกฝนสมรรถนะด้านการอ่านเชิงคิดวิเคราะห์ โดยใช้เนื้อหาที่อ่านให้มีความหลากหลายและซับซ้อนตามช่วงวัย และระดับการศึกษาของผู้เรียน พัฒนาสื่อนวัตกรรมในการพัฒนาความฉลาดรู้ตามแนว PISA ด้วยชุดกิจกรรมการจัดการเรียนรู้ แบบฝึกทักษะ และแบบทดสอบความฉลาดรู้ตามแนวทางการประเมิน PISA ให้เหมาะสมตามช่วงวัยและระดับการศึกษาของนักเรียน

๒. ส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความฉลาดรู้ด้านการอ่านในระดับชั้นเรียน โดยการจัดทำหน่วยการเรียนรู้เชิงบูรณาการกลุ่มสาระฯ และชุดฝึกการพัฒนาสมรรถนะและความฉลาดรู้ ๓ ด้าน ได้แก่ การอ่าน วิทยาศาสตร์ และคณิตศาสตร์ เพื่อนำไปใช้จัดการเรียนการสอนในโรงเรียนมัธยมศึกษา นาร่องโรงเรียนขยายโอกาส และโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ และให้โรงเรียนที่มีความพร้อม มีผลการประเมินดีมาเป็นที่เล็งให้กับโรงเรียนอื่น ๆ เช่น โรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย และโรงเรียนวิทยาศาสตร์พลังสิบ เป็นต้น

๓. เตรียมความพร้อมด้วยข้อสอบรูปแบบ PISA โดยการประเมินความฉลาดรู้ด้วยรูปแบบออนไลน์ผ่านโปรแกรม PISA Style Online Testing ที่สามารถรองรับการเข้าใช้งานจำนวนเฉลี่ย ๒๐,๐๐๐ คนต่อวัน และพัฒนาแนวทางการวัดผลในรูปแบบ Computer-based testing ที่สามารถใช้งานได้ทั้ง online และ offline หรือการใช้เอกสาร Paper-based Testing ในระดับชั้นเรียน รวมทั้งประชาสัมพันธ์การอบรมการใช้ระบบออนไลน์ข้อสอบ PISA ในสถานศึกษาของ สสวท. รุ่นที่ ๑ ลงทะเบียนและอบรม ระหว่างวันที่ ๒๕ มีนาคม ถึง ๓๑ พฤษภาคม ๒๕๖๗

๔. ปรับรูปแบบข้อสอบในสถานศึกษาให้สอดคล้องกับแนวทาง PISA ซึ่งเป็นรูปแบบข้อสอบที่ฝึกการอ่านจับประเด็นและคิดวิเคราะห์ เพื่อเตรียมการระยะยาวสู่การประเมิน PISA โดยการจัดทำประกาศ สพฐ. เกี่ยวกับการปรับรูปแบบข้อสอบที่ใช้สถานศึกษาในทุกระดับชั้นให้สอดคล้องกับรูปแบบข้อสอบตามแนว PISA จัดหาและพัฒนาข้อสอบที่มีรูปแบบข้อสอบตามแนว PISA ในทุกระดับชั้น เพื่อให้บริการสถานศึกษาผ่านระบบคลังข้อสอบมาตรฐาน (SIBS)

๕. จัดทำหลักสูตรอบรมครู PISA Gamification ในลักษณะ Workshop ระยะสั้น เป็นเวลา ๖ ชั่วโมง โดยการพัฒนาชุดฝึกความฉลาดรู้ทักษะการแก้ปัญหาตามแนวทางการประเมิน PISA สู่โลกดิจิทัล ด้วยเกม เพื่อพัฒนาครูผู้สอนให้มีความเข้าใจเกี่ยวกับข้อสอบ PISA และรูปแบบข้อสอบที่นำเกมมาประยุกต์ใช้ (Gamification) สามารถออกแบบและปรับข้อสอบให้เป็นรูปแบบ Digital Platform ที่มีความเป็นเกม ใช้เป็นเครื่องมือและเทคนิคในการจัดสอบและวิเคราะห์ผล โดยมีกำหนดการพัฒนาครู วันที่ ๒๒ สิงหาคม ๒๕๖๗ และเชิญชวนนักเรียนเข้าร่วมแข่งขัน ช่วงเดือนกันยายน ๒๕๖๗

๖. พัฒนาแกนนำหลักและแกนนำในระดับเขตพื้นที่ ซึ่งมีกลุ่มเป้าหมายในการพัฒนาประกอบด้วย ศึกษาธิการ ศึกษานิเทศก์ ครูแกนนำการอ่าน ครูแกนนำคณิตศาสตร์ และครูแกนนำวิทยาศาสตร์ โดยมีวิทยากรพี่เลี้ยงจากโรงเรียนมัธยมศึกษา ๖๒ เขต และ ๙๕ ศูนย์วิทยัพลังสืบ และดำเนินการพัฒนาวิทยากรแกนนำระดับเขตพื้นที่ โรงเรียนขยายโอกาส ๔ จุดพัฒนา (๑) ภาคเหนือ (จุดพัฒนาจังหวัดเชียงใหม่) ระหว่างวันที่ ๒๔-๒๖ เมษายน ๒๕๖๗ (๒) ภาคกลาง ภาคตะวันออก และภาคใต้ (จุดพัฒนา กทม.) ระหว่างวันที่ ๒๘-๓๐ เมษายน ๒๕๖๗ (๓) ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ระหว่างวันที่ ๒๘-๓๐ เมษายน ๒๕๖๗ (จุดพัฒนาอุดรธานี) และวิทยากรหลัก สพฐ. ๒๔๔ คน

๗. สร้างความตระหนักในการนำนโยบายการพัฒนาสมรรถนะความฉลาดรู้ของผู้เรียนลงสู่พื้นที่เมื่อวันที่ ๘ พฤษภาคม ๒๕๖๗ พลตำรวจเอก เพิ่มพูน ชิดชอบ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ (รมว.ศธ.) เป็นประธานในการประชุมชี้แจงการดำเนินการยกระดับคุณภาพมาตรฐานการศึกษา โดยการใช้องค์ความรู้ PISA ของกระทรวงศึกษาธิการ โดยมีนางเกศทิพย์ ศุภวานิช รองเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (รองเลขาธิการ กพฐ.) นายธงชัย ชิวปรีชา ประธานคณะทำงานขับเคลื่อนการยกระดับผลการประเมิน PISA รองศาสตราจารย์ธีระเดช เจียรสุขสกุล ผู้อำนวยการสถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (สสวท.) นางธัญญากานต์ กุลศุภกร ผอ.สาขาวิจัยและประเมินมาตรฐาน สสวท. ร่วมเป็นวิทยากรพิเศษ และนายสมเจตน์ พันธุ์พรหม ผู้อำนวยการศูนย์ PISA สพฐ. เป็นผู้ดำเนินรายการ ในการชี้แจงแนวทางและให้ความรู้เกี่ยวกับการขับเคลื่อน PISA แก่ผู้บริหารสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา ศึกษานิเทศก์ ครูและบุคลากรทางการศึกษา ทั้ง ๒๔๕ เขต และผู้ที่สนใจ เพื่อให้ระดับพื้นที่และสถานศึกษาทราบภาพรวมนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ ผู้บริหารให้ความสำคัญของการพัฒนาคุณภาพมาตรฐานการศึกษา และคุณภาพผู้เรียนอย่างแท้จริง ซึ่งครูผู้สอนได้ทราบแนวทางและสามารถนำชุดการพัฒนาความฉลาดรู้ไปจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้ เพื่อให้ครูผู้สอนนำนักเรียนเข้าไปพัฒนาการอ่านในสถานการณ์ที่หลากหลายด้วยรูปแบบ online และ offline โดยรับชมการถ่ายทอดสดผ่านช่องทาง Youtube, Facebook, OBEC TV ซึ่งได้รับความสนใจจากผู้เข้าชมทุกช่องทาง ทั้งสิ้น ๑๖๕,๘๘๐ views โดยมีการตอบแบบสอบถามความเข้าใจเกี่ยวกับการประเมินตามแนวทาง PISA ภาพรวม คำตอบ ๙,๕๖๐ ข้อ พบว่าผู้เข้าร่วมมีความเข้าใจระดับมากที่สุด ๒๔.๓% ระดับมาก ๕๗.๔% ความเข้าใจระดับปานกลาง ๑๗.๘% และอื่น ๆ รวมทั้ง ติดตามการขับเคลื่อนเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาตามแนวทางการประเมิน PISA ในระดับเขตพื้นที่ ทุก ๒ สัปดาห์ โดยมีผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่และศึกษานิเทศก์ ทั้ง ๒๔๕ เขต เข้าร่วม

ประชุมผ่านระบบ Zoom Meeting เพื่อให้มีความเข้าใจในแนวทางการดำเนินการขับเคลื่อนภาพรวมในระดับสถานศึกษาและสามารถนำสู่การปฏิบัติได้ ผลการนำชุดพัฒนาความฉลาดรู้ทั้ง ๓ ด้าน ไปใช้ในการจัดการเรียนการสอน และการใช้ระบบ Computer based ตลอดจนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาที่เป็นแบบอย่างของการขับเคลื่อนลงสู่สถานศึกษา และการถอดบทเรียนความสำเร็จของโรงเรียนที่สามารถยกระดับสมรรถนะความฉลาดรู้สูงกว่าค่าเฉลี่ยของกลุ่มประเทศ OECD

๓.๓ โครงการส่งเสริมสมรรถนะและความฉลาดรู้ของผู้เรียนตามแนวทางการประเมิน PISA (การขับเคลื่อนนโยบายและการพัฒนาประเทศในภาพรวม) ของสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน

หลักการและเหตุผล

ตามยุทธศาสตร์ชาติด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๘๐) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม) ประเด็นการพัฒนาการเรียนรู้ แผนย่อยการปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ที่ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ ๒๑ ซึ่งมีเป้าหมายเพื่อให้คนไทยได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพตามมาตรฐาน ทักษะการเรียนรู้ และทักษะที่จำเป็นของโลกศตวรรษที่ ๒๑ สามารถเข้าถึงการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิตดีขึ้น รวมถึงนโยบายและจุดเน้นของกระทรวงศึกษาธิการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘ ด้านการยกระดับคุณภาพการศึกษา มุ่งเน้นส่งเสริมสนับสนุนสถานศึกษาให้นำผลการทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติไปใช้ในการวางแผนการจัดการเรียนการสอนและยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษา เพื่อให้สอดคล้องกับแผนการปฏิรูปประเทศด้านการศึกษา ประเด็นการปฏิรูปการจัดการเรียนการสอนเพื่อตอบสนองการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ ๒๑

ประเทศไทยได้เข้าร่วมโปรแกรมสมรรถนะนักเรียนมาตรฐานสากล Programme for International Student Assessment หรือ PISA ริเริ่มโดยองค์การเพื่อความร่วมมือและพัฒนาทางเศรษฐกิจ (Organization for Economic Co-operation and Development : OECD) เป็นการประเมินคุณภาพของระบบการศึกษาในการเตรียมความพร้อมให้ประชาชนมีศักยภาพหรือความสามารถพื้นฐานที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตในโลกที่มีการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและความน่าลงทุนของประเทศ โปรแกรม PISA มุ่งประเมินสมรรถนะเยาวชนของประเทศสมาชิกที่มีอายุในช่วง ๑๕ ปี ทำการประเมิน ๓ ปีต่อครั้ง แต่ครั้งจะครอบคลุมรอบการประเมิน ๓ ด้านหลัก ได้แก่ ความฉลาดรู้ด้านการอ่าน (Reading Literacy) ความฉลาดรู้ด้านคณิตศาสตร์ (Mathematical Literacy) และความฉลาดรู้ด้านวิทยาศาสตร์ (Scientific Literacy) ประเทศไทยเข้าร่วมโครงการประเมินตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๔๓ (PISA 2000) ซึ่งการสอบครั้งล่าสุดในปี พ.ศ. ๒๕๖๕ (PISA 2022) พบว่า นักเรียนไทยมีคะแนนเฉลี่ยด้านการอ่าน ๓๗๙ คะแนน ด้านคณิตศาสตร์ ๓๙๔ คะแนน และด้านวิทยาศาสตร์ ๔๐๙ คะแนน ซึ่งเมื่อเทียบกับ PISA 2018 พบว่าคะแนนเฉลี่ยของประเทศไทยทั้ง ๓ ด้านลดลง โดยด้านคณิตศาสตร์มีคะแนนเฉลี่ยลดลง ๒๕ คะแนน ส่วนด้านวิทยาศาสตร์และการอ่านมีคะแนนเฉลี่ยลดลง ๑๗ คะแนน และ ๑๔ คะแนน ตามลำดับ กระทรวงศึกษาธิการจึงมีมาตรการในการยกระดับคุณภาพการเรียนรู้ในด้านการอ่าน ด้านคณิตศาสตร์ และด้านวิทยาศาสตร์ โดยมุ่งพัฒนาครูให้มีสมรรถนะในการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างให้นักเรียนมีทักษะที่จำเป็นในการนำความรู้ไปใช้ในชีวิตจริงส่งเสริมและสนับสนุนทรัพยากรและสื่อการเรียนรู้ที่มีคุณภาพให้กับสถานศึกษาอย่างเหมาะสมและเป็นธรรม เพื่อลดช่องว่างของความเหลื่อมล้ำในการจัดการเรียนรู้ รวมทั้งพัฒนาผู้เรียนเพื่อให้เข้าสู่การศึกษาในศตวรรษที่ ๒๑

สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน ในฐานะหน่วยงานกำกับดูแลโรงเรียนเอกชนทั่วประเทศ ได้ตระหนักถึงบทบาทหน้าที่ในการช่วยพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้เป็นผู้มีทักษะและความฉลาดรู้ ตามแนวทางการประเมินสมรรถนะผู้เรียนตามมาตรฐานสากล (PISA) จึงได้จัดทำโครงการส่งเสริมสมรรถนะและความฉลาดรู้ของผู้เรียนตามแนวทางการประเมิน PISA ขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมสมรรถนะและความฉลาดรู้ของผู้เรียนตามแนวทางการประเมิน PISA

วัตถุประสงค์โครงการ

๑. เพื่อพัฒนาความรู้ความเข้าใจ แนวคิดการจัดการเรียนการสอนด้านการอ่าน การคิดวิเคราะห์ให้กับโรงเรียนเอกชนและสามารถนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์แก่ตัวนักเรียน
๒. เพื่อให้ครูโรงเรียนเอกชนที่สอนในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น สามารถพัฒนาข้อสอบวัดสมรรถนะตามแนวทางการวัดและประเมินผลนักเรียนที่ตอบสนองความต้องการของประเทศให้มีคุณภาพ

ผลผลิตโครงการ (Outcome)

๑. โรงเรียนเอกชนพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้และสร้างเครื่องมือการวัดและประเมินผลที่สอดคล้องกับการประเมินนักเรียนให้ตอบสนองความต้องการของประเทศ
๒. ครูในโรงเรียนเอกชนสามารถออกแบบการจัดการเรียนการสอนที่สามารถตอบสนองต่อการวัดและประเมินผลนักเรียนให้สอดคล้องกับความต้องการของประเทศ

ผลลัพธ์โครงการ (Outcome)

ครูโรงเรียนเอกชนมีแนวทางในการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน การพัฒนาข้อมูลวัดสมรรถนะตามแนวทางการวัดและประเมินผลนักเรียนที่เน้นด้านการอ่าน การคิดวิเคราะห์

กิจกรรม/ขั้นตอน/วิธีดำเนินการ

๑. ประชุมคณะทำงานเพื่อขับเคลื่อนนโยบายและกำกับการดำเนินงาน
๒. การพัฒนาวิทยากรแกนนำด้านการสร้างข้อสอบตามแนว PISA
๓. การขับเคลื่อนการยกระดับผลการประเมิน PISA ระดับจังหวัด
 - ๓.๑ การประชุมชี้แจงการดำเนินการ (Online)
 - ๓.๒ การขับเคลื่อนการยกระดับผลการประเมิน PISA ในระดับจังหวัด
 - ๓.๒.๑ การส่งเสริมการดำเนินการของโรงเรียน
 - ๓.๒.๒ การติดตามประเมินผลการดำเนินการ

กลุ่มเป้าหมาย

๑. โรงเรียนเอกชน จำนวน ๑,๔๒๐ โรงเรียน
๒. ครูผู้สอนวิชาภาษาไทย คณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ จำนวน ๔,๒๖๐ คน

ผลสัมฤทธิ์/ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

๑. โรงเรียนเอกชนจัดการเรียนรู้ที่เน้นกระบวนการจัดการเรียนรู้เชิงสมรรถนะและประเมินผลเพื่อพัฒนาการคิดวิเคราะห์ของผู้เรียน
๒. นักเรียนโรงเรียนเอกชนได้รับการพัฒนาให้เป็นผู้มีสมรรถนะ และความฉลาดรู้ตามแนวทางการประเมินสมรรถนะผู้เรียนตามมาตรฐานสากล (PISA)

ตัวชี้วัดเป้าหมายโครงการ

๑. เชิงปริมาณ

จำนวนครูในสถานศึกษาเอกชนที่ได้รับการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่บูรณาการทักษะด้านการอ่าน คณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ (๔,๒๖๐ คน)

๒. เชิงคุณภาพ

๒.๑ ร้อยละของสถานศึกษาเอกชนที่มีการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนด้านการอ่าน คณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ (ร้อยละ ๘๐)

๒.๒ ร้อยละของครูที่ได้รับการพัฒนาสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ (ร้อยละ ๘๐)

งบประมาณที่ได้รับ

งบประมาณที่ได้รับ มีจำนวนทั้งสิ้น ๑๐,๔๒๒,๘๓๐ บาท

ผลการดำเนินงานในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗

๑. ประชุมชี้แจงนโยบายขับเคลื่อนการยกระดับผลการประเมินสมรรถนะนักเรียนตามมาตรฐานสากล (PISA) ของโรงเรียนเอกชนผ่านระบบ Zoom Meeting ณ ห้องประชุมบัวสัตบรรณ ในวันที่ ๕ เมษายน ๒๕๖๗ ตั้งแต่เวลา ๐๙.๐๐ น. เป็นต้นไป เพื่อชี้แจงนโยบายและแนวทางในการดำเนินการดังกล่าวให้กับศึกษาธิการจังหวัด สำนักงานศึกษาธิการจังหวัด และประธานกรรมการประสานและส่งเสริมการศึกษาเอกชนจังหวัดทราบ

๒. ประชุมชี้แจงการดำเนินการยกระดับมาตรฐานการศึกษา โดยการใช้องค์ความรู้ PISA ของกระทรวงศึกษาธิการ ผ่านระบบออนไลน์ YouTube OBEC Channel ในวันที่ ๘ พฤษภาคม ๒๕๖๗ ตั้งแต่เวลา ๑๓.๐๐ – ๑๖.๐๐ น. เพื่อชี้แจงการดำเนินการยกระดับมาตรฐานการศึกษา โดยการใช้องค์ความรู้ PISA ดังกล่าวให้กับศึกษาธิการจังหวัด สำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัด และโรงเรียนเอกชนที่เปิดสอนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นทั่วประเทศทราบ

๓. อบรมครูแกนนำ เพื่อพัฒนาศักยภาพการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมสมรรถนะและความฉลาดรู้ของผู้เรียนตามแนวทางการประเมิน PISA ในวันที่ ๙ – ๑๑ พฤษภาคม ๒๕๖๗ ณ โรงแรมดิโอเคิล เซอร์วิส เรสซิเดนซ์ ตำบลคลองหนึ่ง อำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี โดยได้เชิญเจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบงาน PISA จากสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด/สำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัด ๑ คน และครูแกนนำของจังหวัด ซึ่งคัดเลือกจากโรงเรียนที่มีผลการทดสอบ O-NET สูง และมีผลการประเมินคุณภาพภายนอกจาก สมศ. อยู่ในระดับดีเยี่ยม ๓ คน (วิชาภาษาไทย คณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์) รวมจังหวัดละ ๔ คน โดยมีผู้เข้าอบรม ๓๒๘ คน เข้าร่วม) อบรมเพื่อให้ครูแกนนำและเจ้าหน้าที่ระดับจังหวัดมีความรู้ความเข้าใจสามารถทำหน้าที่เป็นพี่เลี้ยงให้คำแนะนำครูในจังหวัดของตนเองให้สามารถดำเนินการตามกิจกรรมที่ สช. กำหนดได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเป็นไปในทิศทางเดียวกัน

๔. ประชุมชี้แจงการดำเนินการยกระดับมาตรฐานการศึกษา โดยการใช้องค์ความรู้การประเมินสมรรถนะนักเรียนตามมาตรฐานสากล (PISA) ของโรงเรียนเอกชนในวันที่ ๑๔ พฤษภาคม ๒๕๖๗ ตั้งแต่เวลา ๑๐.๐๐ – ๑๒.๐๐ น. ผ่านระบบ Zoom Meeting และ Facebook Live จำนวนผู้เข้ารับฟังชี้แจงการดำเนินการผ่านระบบ Zoom Meeting จำนวน ๓๐๐ คน และ Facebook Live จำนวน ๘๐๐ คน ของสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน ณ ห้องประชุมวิเวก ปางพุทธพงศ์ ชั้น ๒ สำนักงาน

คณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน เพื่อชี้แจงการดำเนินการดังกล่าวให้กับศึกษาธิการจังหวัด สำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัด ประธานกรรมการประสานและส่งเสริมการศึกษาเอกชน และโรงเรียนเอกชนที่เปิดสอนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นทั่วประเทศทราบ

๕. ประชุมวางแผนขับเคลื่อนการดำเนินการยกระดับผลการประเมิน PISA ของโรงเรียนเอกชนในกรุงเทพมหานคร ร่วมกับศึกษาธิการจังหวัด และครูแกนนำจากโรงเรียนพี่เลี้ยงในกรุงเทพมหานคร จำนวน ๗ โรง ในวันที่ ๑๔ พฤษภาคม ๒๕๖๗ เวลา ๑๓.๐๐ – ๑๖.๐๐ น. ณ ห้องประชุมวิเวก ปางพุทธพงศ์ ชั้น ๒ สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน เพื่อวางแผนขับเคลื่อนการดำเนินงานสำหรับโรงเรียนเอกชนที่เปิดสอนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นในกรุงเทพมหานคร

๖. แจ้งแนวทางการดำเนินการตามนโยบายขับเคลื่อนการยกระดับผลการประเมินสมรรถนะนักเรียนตามมาตรฐานสากล (PISA) ของโรงเรียนเอกชนให้กับโรงเรียนเอกชนที่เปิดสอนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นทั่วประเทศทราบ โดยประชาสัมพันธ์ผ่านทางเว็บไซต์ของ สช.

๗. ติดตามผลการดำเนินงานของโรงเรียนเอกชนที่เปิดสอนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นทั่วประเทศหลังเปิดภาคเรียนแล้ว ๒ สัปดาห์ โดยส่งหนังสือทางระบบรับ - ส่งหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (E-doc) เพื่อติดตามผลการดำเนินงานตามนโยบายและแนวทางการดำเนินการกับโรงเรียนเอกชนที่เปิดสอนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

๘. การอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาศักยภาพการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมสมรรถนะและความฉลาดรู้ของผู้เรียน ตามแนวทางการประเมิน PISA ของโรงเรียนในกรุงเทพมหานคร ในวันที่ ๑๐ มิถุนายน ๒๕๖๗ ณ โรงแรมดิไอเดิล เซอร์วิส เรสซิเดนซ์ ตำบลคลองหนึ่ง จังหวัดปทุมธานี โดยได้เชิญครูผู้สอนวิชาภาษาไทย คณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ วิชาละ ๑ คน จากโรงเรียนเอกชนในกรุงเทพมหานครที่เปิดสอนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น รวม ๓ คน จำนวนผู้เข้าร่วมอบรม ๓๖๕ คน ๑๒๖ โรงเรียน เข้าร่วมอบรม เพื่อให้ครูผู้สอนสามารถนำชุดพัฒนาความฉลาดรู้ ๓ ด้าน (ด้านการอ่าน วิทยาศาสตร์ และคณิตศาสตร์) ไปใช้กับนักเรียนในโรงเรียน รวมถึงแนวทางการใช้กิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะตามแนวทาง PISA

๙. ประชุมติดตามการดำเนินการยกระดับผลการประเมิน PISA ของโรงเรียนเอกชนในกรุงเทพมหานคร ผ่านระบบ ZOOM Meeting ณ ห้องประชุมกลุ่มงานโรงเรียนสามัญศึกษา ชั้น ๓ สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน จำนวน ๘ โรงเรียน

๑๐. ประชุมติดตามการดำเนินการยกระดับผลการประเมิน PISA ของโรงเรียนเอกชนระหว่างวันที่ ๑๕ สิงหาคม – ๙ กันยายน ๒๕๖๗

๑๐.๑ โรงเรียนทิวไผ่งาม

๑๐.๒ โรงเรียนในจังหวัดนครปฐม

๑๐.๓ โรงเรียนในจังหวัดสุพรรณบุรี

๑๐.๔ โรงเรียนในจังหวัดเชียงใหม่

๔. รายงานความก้าวหน้าการดำเนินงานที่สำคัญของกระทรวง

๔.๑ โครงการศึกษาและวิเคราะห์สถานการณ์ทางการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา และยกระดับความสามารถในการแข่งขันด้านการศึกษาของประเทศ (PISA และ IMD) ของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา

ผลการดำเนินงาน

๑. ชุดรายงานสภาวะการศึกษาไทย ปี ๒๕๖๘

๑.๑ ศึกษาเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อกำหนดกรอบการดำเนินงานการจัดทำสภาวะการศึกษาไทยรายไตรมาส จัดประชุมร่วมกับ องค์กร Unicef เรื่อง เส้นทางสู่ Climate - smart Education ในระบบการศึกษาไทย และจัดประชุมปรึกษาหารือผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อจัดทำกรอบการดำเนินงานจัดทำรายงานสภาวะการศึกษาไทยรายไตรมาส ทั้งนี้ ได้ดำเนินการจัดโครงการประชุมสัมมนาเพื่อเผยแพร่รายงานสภาวะการศึกษาไทย ไตรมาสที่ ๑ - ๓ ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘ และดำเนินการจัดทำและเผยแพร่รายงานสภาวะการศึกษาไทย ไตรมาสที่ ๑ ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘แล้วเสร็จ อยู่ระหว่างรวบรวมข้อมูล สรุปการประชุม และยก (ร่าง) รายงานสภาวะการศึกษาไทย ไตรมาสที่ ๒ และ ๓ ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘

๑.๒ จัดประชุมผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อพิจารณาแนวทางการจัดทำดัชนีการศึกษาแห่งชาติ และดำเนินการจัดประชุมรับฟังความคิดเห็นหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เรื่อง แนวทางการจัดทำดัชนีการศึกษาแห่งชาติ พร้อมจัดทำสรุปการประชุมแล้วเสร็จ

๑.๓ จัดประชุมรับฟังความคิดเห็นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องด้าน AI for Education และจัดประชุมผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อพิจารณาแนวทางการจัดทำยุทธศาสตร์การยกระดับผลลัพธ์การเรียนรู้ของผู้เรียน (Learning Outcome) รวมถึงจัดการประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อจัดทำยุทธศาสตร์การยกระดับผลลัพธ์การเรียนรู้ของผู้เรียน (Learning Outcome) จำนวน ๒ ครั้ง

๒. รายงานสมรรถนะการศึกษาไทยในเวทีสากล ปี ๒๕๖๘ (IMD ๒๐๒๕)

๒.๑ ศึกษาเอกสาร แพลตฟอร์มเอกสาร จัดทำข้อมูล และวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อจัดทำแนวทางการพัฒนาตัวชี้วัดด้านการศึกษาของประเทศไทย จากผลการจัดอันดับของ IMD ด้านการศึกษา ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๘ รวมถึงปรับปรุงแนวทางในการจัดเก็บ รวบรวม วิเคราะห์ และคำนวณตัวชี้วัดทางการศึกษาใหม่ทั้งระบบให้ครอบคลุม สมบูรณ์ ทันสมัย และตรงนิยามความหมายของ IMD โดยมีผลการดำเนินการที่สำคัญ อาทิ ๑) การประชุมปรึกษาหารือแนวทางการพัฒนาตัวชี้วัดด้านการศึกษา เพื่อยกระดับการจัดอันดับของ IMD ด้านการศึกษา ๒) การประชุมหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อจัดเตรียมข้อมูลประกอบการจัดทำตัวชี้วัดด้านการศึกษาของสถาบัน IMD ๓) การสำรวจและจัดทำข้อมูลตัวชี้วัดอัตราการไม่รู้หนังสือของประชากรอายุ ๑๕ ปี ขึ้นไปของประเทศไทย และ ๔) การจัดประชุมหารือ เรื่อง ข้อมูลด้านการศึกษา IMD ประจำปี ๒๕๖๘ ร่วมกับสมาคมการจัดการธุรกิจแห่งประเทศไทย (TMA) เพื่อกำหนดแนวทางในการส่งข้อมูลตัวชี้วัดด้านการศึกษาของ IMD ประจำปี ๒๕๖๘ ๕) จัดส่งข้อมูลสถิติตัวชี้วัดด้านการศึกษาสำหรับการจัดอันดับของสถาบัน IMD ประจำปี ๒๕๖๘ ให้แก่สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เพื่อนำไปใช้ประกอบการคำนวณการจัดอันดับขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศไทย ประจำปี ๒๕๖๘

๒.๒ สร้างเครือข่ายและบูรณาการการยกระดับผลการจัดอันดับ IMD ให้ครอบคลุมทุกหน่วยงานทั้งภาครัฐและภาคเอกชน เพื่อให้การขับเคลื่อนการยกระดับผลการจัดอันดับ IMD มีประสิทธิภาพเพิ่มมากขึ้นโดยผลการดำเนินการที่สำคัญ อาทิ ประชุมสัมมนา เรื่อง การศึกษาเพื่อความเป็นเลิศ (Executive Forum for Fostering Excellence in Education) เข้าร่วมรับฟังการนำเสนอผลการจัดอันดับความสามารถในการแข่งขันของประเทศไทย ๒๕๖๘ และการเสวนาในหัวข้อโอกาส ความหวัง และอนาคตของประเทศไทย จัดโดยสมาคมการจัดการธุรกิจแห่งประเทศไทย (TMA) รวมถึงจัดทำเอกสารสรุปความสามารถในการแข่งขันด้านการศึกษาของประเทศไทยเปรียบเทียบกับนานาชาติ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๘

๓. ชุดรายงานสภาวะการณ์ทางการศึกษาไทยในเวทีโลก ปี ๒๕๖๘

ศึกษาเอกสารตัวชี้วัดด้านการศึกษาในระดับนานาชาติ แปลเอกสาร คัดเลือกตัวชี้วัดที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา จัดทำข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูล เพื่อเปรียบเทียบและรายงานสภาวะทางการศึกษาไทยในเวทีโลก ดำเนินการจัดทำและปรับปรุงข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูล เพื่อเปรียบเทียบและรายงานสภาวะทางการศึกษาไทยในเวทีโลก

๔. ข้อเสนอในเชิงนโยบาย เรื่อง การยกระดับความสามารถทางการแข่งขันทางการศึกษาของประเทศไทยให้มีมาตรฐานเทียบเท่าสากล

เพื่อขับเคลื่อนการยกระดับความสามารถทางการแข่งขันทางการศึกษาของประเทศไทยให้มีมาตรฐานเทียบเท่าสากล สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาได้ดำเนินการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนานโยบาย การวางแผน ยุทธศาสตร์ ตลอดจนการขับเคลื่อนคุณภาพการศึกษาในระดับประเทศและสากล โดยมุ่งเน้นการพัฒนาผลลัพธ์การเรียนรู้ของผู้เรียน (Learning Outcome) และผลสัมฤทธิ์จากการประเมินระดับนานาชาติ (เช่น การสอบ PISA) ควบคู่กับการใช้เทคโนโลยีเพื่อสนับสนุนกระบวนการเรียนรู้และการบริหารจัดการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ โดยผลการดำเนินการที่สำคัญ ได้แก่ ๑) การจัดทำ ทบทวน และเสนอแผนปฏิบัติการด้านการยกระดับความสามารถทางการแข่งขันทางการศึกษา ผ่านการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการและเสนอต่อที่ประชุมสภาการศึกษา รวมถึงการติดตามความก้าวหน้าในการดำเนินการเพื่อยกระดับขีดความสามารถทางการแข่งขันด้านการศึกษาของประเทศไทยให้มีมาตรฐานเทียบเท่าสากล ๒) การพัฒนาและขับเคลื่อนคุณภาพการศึกษาผ่านการประเมิน PISA โดยดำเนินการจัดประชุมปรึกษาหารือ เพื่อยกระดับการศึกษา PISA รวมถึงนำเสนอแนวทางและข้อเสนอในที่ประชุมหารือยกระดับคุณภาพการศึกษาโดยใช้องค์ความรู้จาก PISA รวมจำนวน ๖ ครั้ง ๓) การจัดทำยุทธศาสตร์ระดับผลลัพธ์การเรียนรู้ของผู้เรียน (Learning Outcome) เสนอต่อที่ประชุมสภาการศึกษา เพื่อพิจารณา ซึ่งที่ประชุมมีมติประชุมเห็นชอบการจัดทำยุทธศาสตร์การยกระดับผลลัพธ์การเรียนรู้ของผู้เรียน และนำเสนอวาระการประเมินสถานการณ์ปัจจุบันเพื่อยกระดับผลลัพธ์การเรียนรู้ของผู้เรียน (Learning Outcome) ต่อที่ประชุมสภาการศึกษา

กิจกรรมที่อยู่ระหว่างดำเนินการ

๑. รวบรวมข้อมูลและยก (ร่าง) รายงานสภาวะการศึกษาไทยรายไตรมาส ๒
๒. จัดประชุมสัมมนาเพื่อนำเสนอรายงานสภาวะการศึกษาไทยรายไตรมาส ๓ ปี ๒๕๖๘
๓. จัดประชุมเชิงปฏิบัติการหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับการจัดทำดัชนีการศึกษาแห่งชาติ
๔. ดำเนินการจัดซื้อหนังสือ IMD World Competitiveness Yearbook ๒๐๒๕ เพื่อใช้ในการศึกษา วิเคราะห์ผลการจัดอันดับรายตัวชี้วัด
๕. ยก (ร่าง) รายงานสมรรถนะการศึกษาไทยในเวทีสากล ปี ๒๕๖๘

๖. ปรับปรุงข้อมูลตัวชี้วัดให้เป็นปัจจุบัน
๗. ปรับปรุงแผนปฏิบัติการด้านการยกระดับความสามารถทางการแข่งขันทางการศึกษาของประเทศไทยให้มีมาตรฐานเทียบเท่าสากล ตามที่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ยืนยันกิจกรรม
๘. จัดทำบันทึกถึงหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการรับรู้ รับทราบ และการขับเคลื่อนแผนฯสู่การปฏิบัติ พร้อมทั้งการเตรียมข้อมูลผลการดำเนินงานที่เกี่ยวข้อง
๙. จัดทำบันทึกถึงหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการรายงานผลการดำเนินงานตามแผนฯ
๑๐. จัดประชุมหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อรับฟังความคิดเห็นเกี่ยวกับผลการดำเนินงานตามแผน ฯ

๑๑. จัดทำรายงานผลการดำเนินงานตามแผนฯ

งบประมาณที่ได้รับ/งบประมาณที่ใช้ไป

งบประมาณที่ได้รับอนุมัติ ๑,๘๐๐,๐๐๐ บาท เบิกจ่ายแล้ว ๘๘๗,๒๐๐ บาท

๔.๒ โครงการยกระดับสมรรถนะความฉลาดรู้ของผู้เรียนตามกรอบการประเมิน PISA 2025 สู่การเพิ่มขีดความสามารถการแข่งขันของประเทศ ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยศูนย์ PISA สพฐ. สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา ได้ดำเนินการเตรียมความพร้อมผู้เรียนที่เป็นกลุ่มเป้าหมายในการประเมินสมรรถนะนักเรียนตามมาตรฐานสากล (PISA 2025) ให้มีความสำคัญกับการทดสอบ PISA และมีความฉลาดรู้ด้านการอ่าน (Reading Literacy) ความฉลาดรู้ด้านคณิตศาสตร์ (Mathematic Literacy) และความฉลาดรู้ด้านวิทยาศาสตร์ (Science Literacy) รวมทั้งมีความคุ้นชินเกี่ยวกับรูปแบบของข้อสอบ PISA และการทดสอบผ่านระบบคอมพิวเตอร์ (Computer Based Testing) โดยดำเนินการดังนี้

ผลการดำเนินงาน

โครงการยกระดับสมรรถนะความฉลาดรู้ของผู้เรียนตามกรอบการประเมิน PISA 2025 สู่การเพิ่มขีดความสามารถการแข่งขันของประเทศ ส่งผลให้นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นเกิดความสนใจในการเรียนรู้มากขึ้น มีทักษะในการคิดวิเคราะห์อย่างมีเหตุผล และสามารถประยุกต์ใช้องค์ความรู้ในชีวิตจริงได้ผ่านกิจกรรมชุดพัฒนาความฉลาดรู้ และ PISA Gamification รวมถึงการทดสอบแบบ PISA Style Online Testing ด้านบุคลากรแกนนำเขตพื้นที่และครูผู้สอนมีความรู้ ความเข้าใจใน การขับเคลื่อนสมรรถนะความฉลาดรู้ และสามารถพัฒนาข้อสอบตามแนวทาง PISA ได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีรูปแบบการขยายผลที่ต่อเนื่องครอบคลุม และได้แนวทางคู่มือรองรับการขยายผลในวงกว้างอย่างเป็นระบบ ครูผู้สอนโรงเรียนกลุ่มเป้าหมายมีความรู้ความเข้าใจในการพัฒนาศักยภาพผู้เรียนให้พร้อมรับการประเมิน PISA ๒๐๒๕ พร้อมทั้ง มีความรู้ความเข้าใจในการสร้างข้อสอบตามมาตรฐานสากล ให้มีมาตรฐานและสามารถนำไปใช้ในการพัฒนานักเรียนในชั้นเรียนได้

ผลผลิตของโครงการ

๑. นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ๕๕๗,๓๘๒ คน ได้รับการส่งเสริมความฉลาดรู้ตามแนวทางการประเมินสมรรถนะ PISA 2025 ผ่านชุดพัฒนาความฉลาดรู้ และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ ได้เตรียมความพร้อมในการสอบ ผ่านระบบ PISA Style Online Testing ทุกคน จำนวน ๔๑๓,๔๖๒ คน เพื่อนำไปสู่การต่อยอดและพัฒนาคุณภาพรายบุคคล

๒. บุคลากรแกนนำระดับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ร้อยละ ๑๐๐ มีความรู้ความเข้าใจ และขยายผลการขับเคลื่อนสมรรถนะความฉลาดรู้ตามแนวทางการประเมิน PISA ในระดับสถานศึกษา ส่วนผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษา จำนวน ๔๔๕,๖๒๔ คน ได้รูปแบบการขยายผลการสร้างข้อสอบ วัดความฉลาดรู้ด้านการอ่าน วิทยาศาสตร์ และคณิตศาสตร์ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น รูปแบบ ON Demand ที่เป็นไปอย่างต่อเนื่อง ครอบคลุม และมีประสิทธิภาพมากขึ้น รวมทั้ง ได้แนวทางและคู่มือการขยายผลการสร้างข้อสอบวัดความฉลาดรู้ด้านการอ่าน วิทยาศาสตร์ และคณิตศาสตร์

ผลลัพธ์ของโครงการ

๑. นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ได้รับการส่งเสริมความฉลาดรู้ตามแนวทางการประเมินสมรรถนะ PISA 2025 ผ่านชุดพัฒนาความฉลาดรู้ และได้รับการพัฒนาทักษะโดยใช้ PISA Gamification ทำให้นักเรียนเกิดความสนใจและเพิ่มความมุ่งมั่นในการเรียนรู้และการแก้ไขปัญหา รวมถึงได้รับประสบการณ์การเรียนรู้ที่สนุกสนาน และท้าทายมากยิ่งขึ้น ส่งผลให้ผู้เรียนเกิดทักษะที่จำเป็นและสามารถประยุกต์ใช้องค์ความรู้กับสถานการณ์จริงบนโลกศตวรรษที่ ๒๑ ได้ และมีความคุ้นเคยในการประเมินตามแนวทาง PISA ผ่านระบบ PISA Style Online Testing และยังทำให้นักเรียนมีความเข้าใจในการทำข้อสอบ และมีทักษะในการคิดวิเคราะห์ได้ดียิ่งขึ้น

๒. บุคลากรแกนนำระดับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มีความรู้ความเข้าใจและขยายผลการขับเคลื่อนสมรรถนะความฉลาดรู้ตามแนวทางการประเมิน PISA ในระดับสถานศึกษา ส่วนผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษา มีความรู้และความเข้าใจ สามารถสร้างข้อสอบวัดความฉลาดรู้ด้านการอ่าน วิทยาศาสตร์ และคณิตศาสตร์ ได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น และได้รูปแบบการขยายผลการสร้างข้อสอบวัดความฉลาดรู้ด้านการอ่าน วิทยาศาสตร์ และคณิตศาสตร์ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น รูปแบบ ON Demand ที่เป็นไปอย่างต่อเนื่อง ครอบคลุม และมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น รวมทั้ง ได้แนวทางและคู่มือการขยายผลการสร้างข้อสอบวัดความฉลาดรู้ด้านการอ่าน วิทยาศาสตร์ และคณิตศาสตร์

๓. ครูผู้สอนโรงเรียนกลุ่มเป้าหมาย มีความรู้ความเข้าใจในการพัฒนาศักยภาพผู้เรียน ให้พร้อมรับการประเมิน PISA 2025 พร้อมทั้ง มีความรู้ความเข้าใจในการสร้างข้อสอบตามมาตรฐานสากล ให้มีมาตรฐานและสามารถนำไปใช้ในการพัฒนานักเรียนในชั้นเรียนได้

งบประมาณที่ได้รับ/งบประมาณที่ใช้ไป

งบประมาณที่ได้รับอนุมัติ ๗,๗๕๖,๙๐๐ บาท เบิกจ่ายแล้ว ๗,๗๑๔,๗๐๘ บาท

ปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงาน

๑. การทำงานแบบเร่งด่วน ทำให้บุคลากรไม่เพียงพอ
๒. เงินงบประมาณในการดำเนินโครงการมีอย่างจำกัด ทำให้ไม่สามารถจัดกิจกรรมให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และครอบคลุมกลุ่มเป้าหมายได้อย่างครบถ้วน

แนวทางการปรับปรุง

๑. ดำเนินงานในรูปแบบผสมผสานทั้ง Online และ Onsite รวมถึงการสร้างเครือข่ายในระดับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามีความจำเป็นอย่างยิ่งในการขับเคลื่อนคุณภาพการศึกษา
๒. เสนอของบประมาณดำเนินงานเพิ่มเติมในกิจกรรมเร่งด่วน
๓. ให้โรงเรียนที่มีศักยภาพสูงเป็นพี่เลี้ยงให้โรงเรียนน้อง เพื่อเพิ่มศักยภาพและโอกาสการศึกษาเท่าเทียม

๔.๓ โครงการส่งเสริมสมรรถนะและความฉลาดรู้ของผู้เรียนตามแนวทางการประเมิน PISA (การขับเคลื่อนนโยบายและการพัฒนาประเทศในภาพรวม) ของสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน

สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน ได้ดำเนินโครงการส่งเสริมสมรรถนะและความฉลาดรู้ของผู้เรียนตามแนวทางการประเมิน PISA ซึ่งมุ่งยกระดับคุณภาพผู้เรียนให้สอดคล้องกับมาตรฐานสากล พร้อมทั้งสร้างความเข้าใจในหลักการวัดและประเมินผลที่เน้นสมรรถนะของผู้เรียน ตลอดจนการพัฒนาทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ ๒๑ ทั้งในด้านการคิดเชิงวิเคราะห์ การแก้ปัญหาเชิงสร้างสรรค์ การสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ และการใช้เทคโนโลยีอย่างรู้เท่าทันและปลอดภัย นอกจากนี้ ยังให้ความสำคัญกับการเสริมศักยภาพครูโรงเรียนเอกชน โดยเฉพาะครูระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ให้สามารถออกแบบข้อสอบวัดสมรรถนะที่หลากหลาย พัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ที่ตอบสนองความต้องการของผู้เรียน และประยุกต์ใช้แนวทางการเรียนรู้เชิงสมรรถนะได้อย่างมีประสิทธิภาพและต่อเนื่อง ส่งผลให้ผู้เรียนมีทั้งความรู้ทางวิชาการ ทักษะชีวิต และทัศนคติที่ดีต่อการเรียนรู้ พร้อมประยุกต์ใช้ความรู้ในสถานการณ์จริงได้อย่างยั่งยืน ครอบคลุมโรงเรียนเอกชน จำนวน ๑,๔๑๖ โรง และครูผู้สอนในกลุ่มสาระภาษาไทย คณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ จำนวนรวม ๔,๒๔๘ คน โดยมีกิจกรรมภายใต้โครงการ ดังนี้

๑. การอบรมวิทยากรแกนนำเพื่อพัฒนาให้เป็นนักสร้างข้อสอบตามแนว PISA

สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน (สช.) ร่วมกับสถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (สสวท.) และสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จัดการอบรมวิทยากรแกนนำ เพื่อพัฒนานักสร้างข้อสอบตามแนว PISA โดยมีเป้าหมายหลักเพื่อสร้างเครือข่ายวิทยากรแกนนำที่มีความเชี่ยวชาญทั้งด้านทฤษฎีและปฏิบัติ สามารถถ่ายทอดองค์ความรู้ เทคนิค และกระบวนการออกข้อสอบที่สอดคล้องกับมาตรฐานสากลให้แก่ครูในจังหวัดของตนเองและจังหวัดใกล้เคียงได้อย่างมีประสิทธิภาพ และประสิทธิภาพสูง ในการอบรมครั้งนี้ สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนได้คัดเลือกบุคลากรที่มีศักยภาพ ประกอบด้วยศึกษานิเทศก์และนักวิชาการศึกษา จากสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดและสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัด รวมทั้งครูโรงเรียนเอกชน จำนวน ๑๒๑ คน (วิชาภาษาไทย จำนวน ๓๙ คน วิชาวิทยาศาสตร์ จำนวน ๔๒ คน และวิชาคณิตศาสตร์ จำนวน ๔๐ คน) เข้าร่วมอบรมระหว่างวันที่ ๒๑ - ๒๒ ตุลาคม ๒๕๖๗ ณ โรงแรมรอยัลเบญจา เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร โดยมีการเรียนรู้ทั้งภาคทฤษฎี การฝึกปฏิบัติ และการลงมือสร้างข้อสอบจริง เพื่อให้สามารถนำความรู้และทักษะไปประยุกต์ใช้ได้อย่างมั่นใจ และเกิดผลลัพธ์ที่ชัดเจน

ผลการดำเนินงาน

ผลการอบรมสะท้อนความสำเร็จอย่างดียิ่ง โดยผู้เข้ารับการอบรมทั้ง ๑๒๑ คน สามารถผ่านเกณฑ์การอบรมและการประเมินทุกขั้นตอน คิดเป็นร้อยละ ๑๐๐ สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน จึงประกาศแต่งตั้งผู้ผ่านเกณฑ์ทั้งหมดให้เป็นวิทยากรแกนนำ ทำหน้าที่เผยแพร่และถ่ายทอดองค์ความรู้ พร้อมจัดการอบรมครูโรงเรียนเอกชนในพื้นที่ของตนเอง รวมถึงขยายผลไปยังจังหวัดอื่น ๆ เพื่อให้ครูสามารถพัฒนาทักษะการสร้างข้อสอบตามแนว PISA ได้อย่างต่อเนื่อง ครอบคลุม และมีมาตรฐานที่ยกระดับคุณภาพการศึกษาของประเทศ

๒. การประชุมชี้แจงการใช้งานระบบรายงานผลการขับเคลื่อนการยกระดับ PISA ผ่านระบบ Zoom Meeting และ Facebook Live ของสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน

สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน ได้จัดประชุมชี้แจงการใช้งานระบบ รายงานผลการขับเคลื่อนการยกระดับ PISA ผ่านระบบ Zoom Meeting และ Facebook Live เมื่อวันที่ ๒๐ พฤศจิกายน ๒๕๖๗ ณ ห้องประชุมบัวสตัดบรรณ ชั้น ๓ สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน โดยมีวัตถุประสงค์สำคัญในการถ่ายทอดความรู้ การสร้างความเข้าใจเชิงลึก และการให้คำแนะนำเชิงปฏิบัติ แก่ผู้รับผิดชอบงาน PISA และผู้ดูแลระบบ Single Sign-On ของจังหวัดและโรงเรียนเอกชน เพื่อให้สามารถ รายงานผลการดำเนินงานผ่านระบบได้อย่างมีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับการขับเคลื่อนการยกระดับ ผลการประเมิน PISA ของสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน

ผลการดำเนินงาน

ผู้เข้าร่วมประชุม รวมจำนวน ๑,๐๑๗ คน แบ่งเป็นผู้เข้าร่วมผ่าน Zoom Meeting จำนวน ๓๐๐ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๙.๕๙ และผู้เข้าร่วมผ่าน Facebook Live ของสำนักงานคณะกรรมการ ส่งเสริมการศึกษาเอกชน จำนวน ๗๑๗ คน คิดเป็นร้อยละ ๗๐.๔๑ ผู้เข้าร่วมประชุมส่วนใหญ่แสดงให้เห็นถึง ความเข้าใจที่เพิ่มขึ้นอย่างชัดเจน โดยสามารถรายงานผลการดำเนินการขับเคลื่อนการยกระดับผลการประเมิน PISA ได้อย่างถูกต้อง และมีความพร้อมที่จะเผยแพร่ความรู้ให้กับบุคลากรในหน่วยงานของตน ทั้งนี้ สำนักงาน คณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนได้จัดทำคู่มือการใช้งานที่ละเอียด คลิปบันทึกการประชุมสำหรับการ เผยแพร่ช่องทางเว็บไซต์ และการติดตามประเมินผลการนำความรู้ไปประยุกต์ใช้อย่างต่อเนื่อง

๓. การขับเคลื่อนการยกระดับผลการประเมิน PISA ระดับจังหวัด

๓.๑ กรุงเทพมหานคร

๓.๑.๑ การอบรมครูโรงเรียนเอกชนให้เป็นนักสร้างข้อสอบตามแนวทาง PISA

สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน ได้ดำเนินการ ขับเคลื่อนการยกระดับผลการประเมิน PISA ระดับจังหวัด โดยในกรุงเทพมหานคร ได้จัดการอบรมครูโรงเรียน เอกชนให้เป็นนักสร้างข้อสอบตามแนวทาง PISA จำนวน ๒ ครั้ง ได้แก่ ครั้งที่ ๑ ในรูปแบบ ONLINE ผ่านระบบ Zoom Meeting เมื่อวันที่ ๑๒ พฤศจิกายน ๒๕๖๗ ณ ห้องประชุมกลุ่มงานโรงเรียนสามัญศึกษา ชั้น ๓ และครั้งที่ ๒ ในรูปแบบ ONSITE ระหว่างวันที่ ๒๖ – ๒๘ พฤศจิกายน ๒๕๖๗ ณ โรงแรมรอยัลริเวอร์ เขตบางพลัด กรุงเทพมหานคร โดยให้วิทยากรแกนนำที่ผ่านการอบรมมาขยายผลและถ่ายทอดองค์ความรู้ ให้แก่ครูโรงเรียนเอกชนในกรุงเทพมหานคร ซึ่งวัตถุประสงค์หลักของการอบรม เพื่อพัฒนาครูผู้สอน วิชาภาษาไทย คณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ และ ๓ ให้สามารถสร้างข้อสอบ ตามแนวทาง PISA ได้อย่างมีคุณภาพ และสอดคล้องกับมาตรฐานสากล เนื้อหาของหลักสูตรครอบคลุม ตั้งแต่การสร้างข้อสอบตามแนวทาง PISA การคัดเลือกและปรับแก้ไขข้อสอบแบบเลือกตอบและเลือกตอบ เชิงซ้อน การนำเสนอข้อสอบ การกำหนดเกณฑ์การให้คะแนน ตลอดจนการปรับแก้และนำเสนอข้อสอบ แบบอธิบาย รวมถึงการจัดกิจกรรมเชิงปฏิบัติการเพื่อเสริมทักษะและสร้างความเชี่ยวชาญให้ครูสามารถ สร้างข้อสอบได้จริง โดยหลักสูตรการอบรมมีระยะเวลารวมทั้งสิ้น ๒๒ ชั่วโมง

ผลการดำเนินงาน

ผลการดำเนินงานพบว่า มีครูโรงเรียนเอกชนในกรุงเทพมหานคร เข้าร่วม การอบรมทั้งสิ้น จำนวน ๓๔๔ คน โดยแบ่งเป็นครูวิชาภาษาไทย จำนวน ๑๑๕ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๓.๔๓ ครูวิชาวิทยาศาสตร์ จำนวน ๑๑๘ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๔.๓๐ และครูวิชาคณิตศาสตร์ จำนวน ๑๑๑ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๒.๒๗ โดยมีผู้เข้าอบรมที่ผ่านเกณฑ์การอบรม จำนวน ๓๔๐ คน คิดเป็นร้อยละ ๙๘.๘๔ ของจำนวนผู้เข้าอบรม ซึ่งเป็นอัตราที่สูงมาก และเป็นตัวชี้วัดความสำเร็จของการอบรมและการถ่ายทอด

องค์ความรู้ สำหรับความพึงพอใจในการอบรมโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย ๔.๕๐) โดยด้านวิทยากร ผู้เข้าอบรมมีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย ๔.๖๔) สำหรับด้านเนื้อหาและการบริหารโครงการ (ค่าเฉลี่ย ๔.๔๘) และด้านความรู้ความเข้าใจและการนำไปใช้ (ค่าเฉลี่ย ๔.๓๘) มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ผลการประเมินเหล่านี้แสดงให้เห็นว่าผู้เข้าร่วมอบรมได้รับองค์ความรู้ที่สามารถนำไปใช้ได้จริง และตรงกับความต้องการของครูผู้สอน ทั้งนี้ ควรมีการติดตามและประเมินผลการนำความรู้ที่ได้รับไปปรับใช้ในโรงเรียนอย่างต่อเนื่องเพื่อให้เกิดผลลัพธ์ที่ยั่งยืน รวมทั้งสนับสนุนการจัดทำคลังข้อสอบแนว PISA ของโรงเรียนเอกชน ในกรุงเทพมหานครให้เป็นศูนย์กลางองค์ความรู้และแหล่งพัฒนาทักษะการสร้างข้อสอบคุณภาพ

๓.๑.๒ การอบรมเชิงปฏิบัติการ เรื่อง การพัฒนา การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาการอ่าน คิด วิเคราะห์ เขียน ที่ส่งเสริมสมรรถนะและความฉลาดรู้ของผู้เรียน

สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน ได้จัดการอบรมเชิงปฏิบัติการ เรื่อง การพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาการอ่าน คิด วิเคราะห์ เขียนที่ส่งเสริมสมรรถนะและความฉลาดรู้ของผู้เรียน ระหว่างวันที่ ๓๑ พฤษภาคม – ๓ มิถุนายน ๒๕๖๘ ณ โรงแรม บางกอกพาเลส เขตราชเทวี กรุงเทพมหานคร โดยมีเป้าหมายเพื่อพัฒนาครูผู้สอนวิชาภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ และ ๔ ของโรงเรียนเอกชนในกรุงเทพมหานคร ให้มีความรู้ ความเข้าใจ และทักษะที่จำเป็นต่อการออกแบบและจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นการพัฒนาทักษะการอ่าน คิด วิเคราะห์ และเขียนของผู้เรียนอย่างมีประสิทธิภาพ การอบรมมีระยะเวลา ๒๓ ชั่วโมง ครอบคลุมเนื้อหาเกี่ยวกับการพัฒนาสมรรถนะและความฉลาดรู้ การออกแบบกิจกรรมและสื่อการเรียนรู้ที่ทันสมัย การประเมินผลที่สอดคล้องกับมาตรฐานสากล พร้อมการประยุกต์ใช้จริงในห้องเรียน โดยการอบรมครั้งนี้ มีผู้แทนจากสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด สำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัด ผู้บริหารและครูโรงเรียนเอกชนกลุ่มตัวอย่างวิจัย PISA เข้าร่วมอบรมด้วย เพื่อนำไปขยายผลในจังหวัดของตนเอง

ผลการดำเนินงาน

จากผลการดำเนินกิจกรรม พบว่า มีผู้เข้ารับการอบรมทั้งสิ้น จำนวน ๒๔๗ คน โดยทุกคนผ่านเกณฑ์การประเมินตามที่กำหนด คิดเป็นร้อยละ ๑๐๐ ซึ่งสะท้อนถึงระดับความมีส่วนร่วมและความมุ่งมั่นของผู้เข้าอบรมในการพัฒนาศักยภาพของตนเองอย่างเต็มที่ สำหรับผลการประเมินความพึงพอใจของผู้เข้ารับการอบรมในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย ๔.๕๐) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าด้านวิทยากรผู้เข้าอบรมมีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย ๔.๗๐) ซึ่งแสดงให้เห็นถึงความเชี่ยวชาญในเนื้อหาและความสามารถในการถ่ายทอดอย่างมีประสิทธิภาพ ส่วนด้านความรู้ ความเข้าใจ และการนำไปใช้ในการปฏิบัติ (ค่าเฉลี่ย ๔.๔๑) และด้านเนื้อหาและการบริหารจัดการโครงการ (ค่าเฉลี่ย ๔.๓๘) มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก สะท้อนถึงการได้รับองค์ความรู้ที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้จริงในบริบทของสถานศึกษา การออกแบบหลักสูตรและการดำเนินงานที่มีความรอบคอบ ครอบคลุม และเป็นระบบอย่างเหมาะสม ผลการประเมินดังกล่าวสะท้อนถึงความสำเร็จของกิจกรรม ทั้งในเชิงคุณภาพและกระบวนการ อีกทั้งยังเป็นข้อมูลเชิงประจักษ์ที่สามารถนำไปใช้ประกอบการพัฒนา ปรับปรุง และขยายผลการดำเนินโครงการในระยะต่อไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๓.๒ ส่วนภูมิภาค

สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน ได้จัดสรรงบประมาณไปยังสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดและสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัด เพื่อขับเคลื่อนการยกระดับผลการประเมิน PISA โดยมุ่งส่งเสริมให้โรงเรียนเอกชนกลุ่มเป้าหมายในแต่ละจังหวัดมีการวางแผนและดำเนินกิจกรรมอย่างเป็นระบบ ผ่านการประชุมผู้บริหารและครูเพื่อจัดกระบวนการ PLC วางแผนการนำชุดพัฒนาความฉลาดรู้ เล่ม ๓ และ ๔ ไปใช้ในการเรียนการสอน อย่างน้อยวิชาละ ๖ – ๘ กิจกรรม การจัดให้นักเรียนฝึกทำข้อสอบ PISA ทั้งแบบกระดาษและดิจิทัล รวมถึงการนำข้อสอบแนว PISA มาใช้ในการสอบกลางภาคและปลายภาค ควบคู่กับการอบรมครูวิชาหลักในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นให้สามารถออกแบบข้อสอบตามแนวทาง PISA ได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ยังส่งเสริมการแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ผ่านระบบออนไลน์ และดำเนินการติดตามผลการดำเนินงานของโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ในการพัฒนาสมรรถนะของผู้เรียน อย่างเป็นรูปธรรม โดยให้ดำเนินการและรายงานผลการดำเนินงาน ภายในวันที่ ๓๐ สิงหาคม ๒๕๖๘

๔. กิจกรรมติดตามการดำเนินการยกระดับผลการประเมิน PISA ของโรงเรียนเอกชน

สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน ได้มีการติดตามการดำเนินการขับเคลื่อนการยกระดับผลการประเมิน PISA ทั้งในกรุงเทพมหานคร ซึ่งติดตามตามโดยผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ของสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน ร่วมกับผู้ทรงคุณวุฒิ และเจ้าหน้าที่จากสถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (สสวท.) และส่วนภูมิภาค ติดตามโดยผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ของสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน ร่วมกับเจ้าหน้าที่จากสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดและสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัด โดยมีประเด็นติดตาม คือ การนำนโยบายการยกระดับผลการประเมิน PISA ของกระทรวงศึกษาธิการและสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนสู่การขับเคลื่อนในโรงเรียน ความก้าวหน้าในการนำชุดพัฒนาความฉลาดรู้ เล่ม ๓ และ ๔ ไปใช้ในการจัดการเรียนการสอน การสร้างความร่วมมือและความตระหนักของผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษาในการเตรียมความพร้อม PISA 2025 การสนับสนุนการพัฒนาครูให้เป็นนักสร้างข้อสอบตามแนวทาง PISA รวมถึงการนำนักเรียนฝึกทำข้อสอบแนว PISA โดย Computer Base เพื่อสร้างความคุ้นเคยในการทำข้อสอบด้วยคอมพิวเตอร์ ดังนี้

๔.๑ กรุงเทพมหานคร

สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน ได้ติดตามการยกระดับผลการประเมิน PISA ของโรงเรียนเอกชนในกรุงเทพมหานคร จำนวน ๑๒ โรง ได้แก่ วันที่ ๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๘ โรงเรียนไตรรัตนารักษ์ (อนุบาลวัดไตรรัตนาราม) เขตบางเขน และโรงเรียนหนองจอกพิทยาสรรณ์มัธยม เขตหนองจอก วันที่ ๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๘ โรงเรียนอิสลามสันติชน เขตวังทองหลาง และโรงเรียนสารสาสน์วิเทศร่มเกล้า เขตลาดกระบัง วันที่ ๑๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๘ โรงเรียนอัสสัมชัญธนบุรี เขตบางแค และโรงเรียนวิรสุนทร เขตหนองแขม วันที่ ๒๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๘ โรงเรียนอัสสัมชัญ เขตบางรัก และโรงเรียนปราโมวิทยา รามอินทรา เขตบางเขน วันที่ ๒๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๘ โรงเรียนราชินีบน เขตดุสิต และโรงเรียนอัสสัมชัญ คอนแวนต์ เขตบางรัก วันที่ ๑๑ มิถุนายน ๒๕๖๘ ณ โรงเรียนประเทืองทิพย์วิทยา เขตสายไหม และวันที่ ๑๘ มิถุนายน ๒๕๖๘ ณ โรงเรียนวชิราวุธวิทยาลัย เขตดุสิต

ผลการดำเนินงาน

จากการติดตามพบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่มีการบูรณาการชุดพัฒนาความฉลาดรู้ในการจัดการเรียนรู้รายวิชาพื้นฐาน ครูสามารถจัดทำข้อสอบแนว PISA เพื่อนำไปใช้ในการสอบระหว่างเรียน กลางภาค และปลายภาค รวมทั้งมีการจัดกิจกรรมฝึกทักษะการทำข้อสอบ PISA ผ่านระบบ PISA Online Testing ของ สสวท. และระบบข้อสอบ PISA ของ OECD ผ่านรูปแบบ Computer Base นอกจากนี้ โรงเรียนยังมีการจัดอบรมครูอย่างต่อเนื่อง โดยเชิญวิทยากรจากภายนอก เพื่อเสริมสร้างความรู้ด้านการออกข้อสอบตามแนว PISA การจัดกิจกรรม STEM การจำลองสถานการณ์และอธิบายเชิงวิทยาศาสตร์ ตลอดจนการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ซึ่งสะท้อนถึงความมุ่งมั่นในการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับการประเมินสมรรถนะตามมาตรฐานสากล ตามนโยบายและแนวทางที่กำหนด

๔.๒ ส่วนภูมิภาค

สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน ได้ติดตามการยกระดับผลการประเมิน PISA ของโรงเรียนเอกชนในส่วนภูมิภาค จำนวน ๗ จังหวัด

ผลการดำเนินงาน

จากการติดตามการดำเนินงานขับเคลื่อนการยกระดับผลการประเมินสมรรถนะนักเรียนตามมาตรฐานสากล (PISA) ของโรงเรียนเอกชนในหลายจังหวัด พบว่าโรงเรียนเอกชนมีความตื่นตัวและให้ความร่วมมือในการดำเนินกิจกรรมตามนโยบายอย่างต่อเนื่อง โดยมีการประชุมและจัดกระบวนการ PLC ระหว่างผู้บริหาร ครูผู้สอน และศึกษานิเทศก์ เพื่อร่วมกันวางแผนการบูรณาการชุดพัฒนาความฉลาดรู้ในรายวิชาพื้นฐาน รายวิชาเพิ่มเติม และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน รวมถึงการนำนักเรียนฝึกทำข้อสอบ PISA Online Testing ของสถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (สสวท.) ทั้งในรูปแบบ Paper-Based, Computer-Based และผ่านสมาร์ทโฟน

ในภาพรวม โรงเรียนเอกชนส่วนใหญ่ได้นำแบบฝึกจากชุดพัฒนาความฉลาดรู้ โดยเฉพาะเล่มที่ ๔ มาใช้เป็นเครื่องมือในการวัดและประเมินผลผู้เรียน ทั้งในการสอบเก็บคะแนนระหว่างเรียน สอบกลางภาค และปลายภาค รวมถึงมีการขยายผลการใช้ชุดพัฒนาความฉลาดรู้ไปยังระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในบางพื้นที่ เช่น จังหวัดอุดรธานี ขณะเดียวกันมีการจัดอบรมและเสริมสร้างศักยภาพครูอย่างเป็นระบบผ่านความร่วมมือกับวิทยากรหรือหน่วยงานต้นสังกัด การดำเนินงานในจังหวัดนครศรีธรรมราช (๔๗ โรงเรียน), ยะลา (๗๐ โรงเรียน), อุดรธานี (๒๘ โรงเรียน), ราชบุรี (๑๘ โรงเรียน), สตูล (๒๒ โรงเรียน), ฉะเชิงเทรา (๑๔ โรงเรียน) และปราจีนบุรี (๑๔ โรงเรียน) สะท้อนถึงความก้าวหน้าและความมุ่งมั่นของสถานศึกษาในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นสมรรถนะและความฉลาดรู้ของผู้เรียนให้สอดคล้องกับกรอบการประเมินของ PISA อย่างเป็นรูปธรรม

๕. กิจกรรมการประชุมเชิงปฏิบัติการยกระดับคุณภาพการศึกษาสู่มาตรฐานสากล “โรงเรียนพี่เลี้ยงคู่พัฒนา”

การประชุมเชิงปฏิบัติการยกระดับคุณภาพการศึกษาสู่มาตรฐานสากล “โรงเรียนพี่เลี้ยงคู่พัฒนา” ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยสำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา ศูนย์ PISA สพฐ. ได้ดำเนินกิจกรรมประชุมเชิงปฏิบัติการยกระดับคุณภาพการศึกษาสู่มาตรฐานสากล ภายใต้โครงการ “โรงเรียนพี่เลี้ยงคู่พัฒนา” ร่วมกับโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาราชวิทยาลัย โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อขับเคลื่อนการยกระดับสมรรถนะของผู้เรียนตามแนวทางการประเมินระดับนานาชาติ (PISA) ผ่านการเสริมสร้างความร่วมมือระหว่างโรงเรียนต้นแบบกับโรงเรียนกลุ่มเป้าหมาย กิจกรรมจัดขึ้นทั้งหมด ๔ รุ่น ได้แก่ รุ่นที่ ๑ วันที่ ๑๙ พฤษภาคม ๒๕๖๘ ณ โรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาราชวิทยาลัย เชียงราย

วันที่ ๒ วันที่ ๒๔ พฤษภาคม ๒๕๖๘ ณ โรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาราชวิทยาลัย ตรัง วันที่ ๓ วันที่ ๒๕ พฤษภาคม ๒๕๖๘ ณ โรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาราชวิทยาลัย ปทุมธานี และวันที่ ๔ วันที่ ๒๘ พฤษภาคม ๒๕๖๘ ณ โรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาราชวิทยาลัย บุรีรัมย์ โดยมีโรงเรียนเอกชนกลุ่มตัวอย่างวิจัย จำนวน ๒๘ โรงเรียน เข้าร่วมการประชุมครั้งนี้ด้วย นับเป็นกระบวนการพัฒนาที่ช่วยเสริมสร้างแนวคิดใหม่ ๆ และยกระดับการจัดการเรียนรู้ของโรงเรียนเอกชนอย่างมีประสิทธิภาพ โรงเรียนสามารถนำแนวทางการจัดการเรียนรู้และแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศจากโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาราชวิทยาลัย ซึ่งเป็นโรงเรียนต้นแบบด้านการพัฒนาผู้เรียนตามแนวทางการประเมินระดับนานาชาติ (PISA) มาปรับใช้ให้เหมาะสมกับบริบทของตนเอง ทั้งในการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ การพัฒนาหลักสูตร และการประเมินผล

ผลการดำเนินงาน

ผลจากการเข้าร่วมประชุม โรงเรียนเอกชนสามารถนำองค์ความรู้ไปพัฒนาและจัดกิจกรรมที่เน้นทักษะสำคัญ เช่น การคิดวิเคราะห์ การแก้ปัญหา การเชื่อมโยงความรู้ข้ามวิชา รวมถึงการออกแบบข้อสอบและการวัดผลที่เน้นสมรรถนะของผู้เรียนมากขึ้น สิ่งเหล่านี้แสดงให้เห็นถึงความมุ่งมั่นของโรงเรียนในการยกระดับคุณภาพการศึกษาสู่มาตรฐานสากล และความสำเร็จของการถ่ายทอดองค์ความรู้จากโรงเรียนพี่เลี้ยงไปยังโรงเรียนคู่พัฒนาได้อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดผลในทางปฏิบัติอย่างแท้จริง

๖. การส่งเสริมสมรรถนะและความฉลาดรู้ของผู้เรียน ผ่านกระบวนการเรียนรู้แบบ Computer-Based Learning ของโรงเรียนเอกชนในกรุงเทพมหานครที่เป็นกลุ่มตัวอย่างวิจัย PISA

สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนได้ดำเนินกิจกรรมส่งเสริมสมรรถนะและความฉลาดรู้ของผู้เรียนผ่านกระบวนการเรียนรู้ แบบ Computer-Based Learning ให้กับนักเรียนโรงเรียนเอกชนในกรุงเทพมหานคร ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างวิจัย PISA จำนวน ๓ รุ่น ได้แก่ รุ่นที่ ๑ วันที่ ๕ กรกฎาคม ๒๕๖๘ ณ โรงเรียนวชิราวุธวิทยาลัย เขตดุสิต รุ่นที่ ๒ วันที่ ๑๙ กรกฎาคม ๒๕๖๘ ณ โรงเรียนราชินีบน เขตดุสิต และรุ่นที่ ๓ วันที่ ๑๙ กรกฎาคม ๒๕๖๘ ณ โรงเรียนประเทืองทิพย์วิทยา เขตสายไหม โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้นักเรียนมีความเข้าใจเกี่ยวกับลักษณะข้อสอบตามแนวทางการประเมิน PISA ในรูปแบบการสอบด้วยระบบคอมพิวเตอร์ (Computer-Based Test: CBT) และได้รับการพัฒนาทักษะความฉลาดรู้ในด้านการอ่าน วิทยาศาสตร์ และคณิตศาสตร์ผ่านการฝึกทำข้อสอบออนไลน์ ทั้งนี้ เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนมีสมรรถนะที่จำเป็นในการเรียนรู้ในศตวรรษที่ ๒๑ สามารถปรับตัวและนำความรู้ไปใช้ในชีวิตจริงได้อย่างมีประสิทธิภาพ และพร้อมสำหรับการสอบ PISA๒๐๒๕ ที่กำลังจะมีขึ้นในเดือนสิงหาคม ๒๕๖๘

ผลการดำเนินงาน

การดำเนินกิจกรรมส่งเสริมสมรรถนะและความฉลาดรู้ของผู้เรียนผ่านกระบวนการเรียนรู้แบบ Computer-Based Learning ของนักเรียนโรงเรียนเอกชนในกรุงเทพมหานคร ทั้ง ๓ รุ่น ได้รับความร่วมมือจากโรงเรียนกลุ่มตัวอย่างวิจัย PISA เป็นอย่างดี โดยนักเรียนมีความสนใจ เข้าร่วมกิจกรรมอย่างกระตือรือร้น และสามารถทำความเข้าใจรูปแบบข้อสอบ PISA ในระบบคอมพิวเตอร์ (Computer-Based Test: CBT) ได้อย่างมีประสิทธิภาพ จากการสังเกตและสะท้อนผลของครูผู้ควบคุมกิจกรรมพบว่า นักเรียนมีพัฒนาการด้านทักษะการคิดวิเคราะห์ การเชื่อมโยงความรู้ และการอ่านเพื่อความเข้าใจดีขึ้น นอกจากนี้ นักเรียนยังได้ฝึกฝนการทำข้อสอบออนไลน์ในลักษณะเดียวกับการประเมินจริง ส่งผลให้เกิดความคุ้นเคยกับบริบทและลักษณะของข้อสอบ ซึ่งช่วยลดความวิตกกังวลและเพิ่มความมั่นใจในการสอบ PISA จริง ทั้งยังเป็นการวางรากฐานให้โรงเรียนสามารถนำกระบวนการเรียนรู้ที่ใช้เทคโนโลยีเป็นฐานไปประยุกต์ใช้ในห้องเรียนอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน

๗. การอบรมเชิงปฏิบัติการ เรื่อง การออกแบบการเรียนรู้ผ่านการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) เพื่อพัฒนาความฉลาดรู้และเพิ่มประสิทธิภาพด้านการอ่านของผู้เรียน

สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน ได้ดำเนินกิจกรรมการอบรมเชิงปฏิบัติการ เรื่อง การออกแบบการเรียนรู้ผ่านการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) เพื่อพัฒนาความฉลาดรู้ และเพิ่มประสิทธิภาพด้านการอ่านของผู้เรียน วันที่ ๕ - ๗ กันยายน ๒๕๖๘ ณ โรงแรมहरรรษาเจบี อำเภหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาศักยภาพครูผู้สอนวิชาภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ - ๖ ของโรงเรียนเอกชน ให้สามารถออกแบบการเรียนรู้ผ่านการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) เพื่อพัฒนาความฉลาดรู้และเพิ่มประสิทธิภาพด้านการอ่านของผู้เรียน

ผลการดำเนินงาน

จากการดำเนินกิจกรรมดังกล่าว ผู้เข้ารับการอบรมทั้งสิ้น จำนวน ๘๗ คน โดยทุกคนผ่านเกณฑ์การประเมินตามที่กำหนด คิดเป็นร้อยละ ๑๐๐ โดยผู้เข้าร่วมอบรมมีความพึงพอใจโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย ๔.๗๔) ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าการจัดกิจกรรมเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ สามารถตอบสนองต่อวัตถุประสงค์และความต้องการของผู้เข้าร่วมได้อย่างครบถ้วน ทั้งในด้านเนื้อหา กระบวนการจัดการ และคุณภาพของวิทยากร

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านวิทยากร ผู้เข้าอบรมมีความพึงพอใจสูงสุด (ค่าเฉลี่ย ๔.๘๙) แสดงให้เห็นถึงความเหมาะสมของการคัดเลือกวิทยากรที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ และสามารถถ่ายทอดประสบการณ์ได้อย่างชัดเจนและเป็นประโยชน์ รองลงมาเป็นด้านความรู้ความเข้าใจ และการนำไปใช้ (ค่าเฉลี่ย ๔.๖๔) แสดงถึงประสิทธิผลของกิจกรรมที่ช่วยให้ผู้เข้าร่วมเกิดการเรียนรู้ เข้าใจ แนวทางการดำเนินงาน และสามารถประยุกต์ใช้ได้จริงในบริบทของตนเอง และด้านเนื้อหาและการบริหารจัดการโครงการ (ค่าเฉลี่ย ๔.๖๙) สะท้อนถึงความเหมาะสมของเนื้อหาและรูปแบบการบริหารจัดการที่มีความพร้อมและเป็นระบบ

โดยรวมแล้ว การดำเนินกิจกรรมครั้งนี้ถือว่าประสบความสำเร็จอย่างยิ่ง ทั้งในด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้ การบริหารจัดการ และคุณภาพของวิทยากร ผู้เข้าอบรมได้รับองค์ความรู้ที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้จริง ตรงตามความต้องการของครูผู้สอน และเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ในโรงเรียน ทั้งนี้ ควรมีการติดตามผลการนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ในการปฏิบัติงานจริงอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้เกิดผลลัพธ์ที่ยั่งยืน และส่งเสริมให้เกิดเครือข่ายการพัฒนาองค์ความรู้ด้านการจัดการเรียนรู้แนว PISA ในโรงเรียนเอกชนให้เข้มแข็งยิ่งขึ้น

งบประมาณที่ได้รับ/งบประมาณที่ใช้ไป

งบประมาณที่ได้รับอนุมัติ ๑๐,๔๒๒,๘๓๐ บาท เบิกจ่ายแล้ว ๑๐,๔๒๒,๘๓๐ บาท

ปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงาน

๑. กิจกรรมในโรงเรียนค่อนข้างแน่น เช่น กิจกรรมนอกหลักสูตร ทำให้เวลาในการจัดกิจกรรม PISA ลดลง

๒. เนื้อหาข้อสอบไม่สอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาในประเทศไทย ชั่วโมงเรียนแน่นเกินไป ไม่สามารถเพิ่มวิชา PISA ได้

๓. มีการวางแผนและดำเนินกิจกรรมก่อนแล้ว จึงไม่สามารถปรับปฏิทินการศึกษาได้

๔. การขาดแคลนทรัพยากร เช่น กระดาษ อุปกรณ์ สำหรับการจัดทำข้อสอบแบบ Paper Base

แนวทางการปรับปรุง

๑. บูรณาการเนื้อหาของ PISA ลงในหลักสูตรแกนกลาง
๒. ส่งเสริม และสนับสนุนให้โรงเรียนมีกิจกรรมการพัฒนาผู้เรียนอย่างต่อเนื่องเพื่อสร้างรากฐานการเรียนรู้ที่มั่นคง

๕. ผลการตรวจสอบและประเมินผล

ข้อค้นพบ	ข้อเสนอแนะ	หน่วยงานที่รับผิดชอบ
ประเด็นการพัฒนาครูและการจัดการเรียนการสอน		
● สถานศึกษาทั้งภาครัฐและเอกชนได้รับการส่งเสริมการพัฒนาครูแกนนำวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ และภาษาไทย ตามแนวทางการประเมิน PISA เพื่อสร้างและพัฒนาข้อสอบที่วัดสมรรถนะผู้เรียนอย่างมีประสิทธิภาพ พร้อมทั้งจัดทำคู่มือการสอนและแผนการจัดการเรียนการสอนให้ครูสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในห้องเรียนอย่างเป็นรูปธรรม ซึ่งในส่วน ของ สถานศึกษาเอกชน กระทรวงศึกษาธิการให้ความสำคัญกับการพัฒนาศักยภาพครูเอกชนผ่านกลไกการดำเนินงานของสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดในการส่งเสริมสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนของครูเอกชนในจังหวัด แม้มีข้อจำกัดในด้านจำนวนครูเอกชนที่เข้ารับการอบรม ทำให้ครูเอกชนบางพื้นที่ยังขาดความรู้และทักษะในการออกแบบการวัดและประเมินผลตามมาตรฐานสากล ส่งผลต่อความสามารถของโรงเรียนในการยกระดับคุณภาพการเรียนการสอนอย่างทั่วถึงตามมาตรฐาน PISA	● ควรกำหนดนโยบายและแนวทางการอบรมครูทั้งภาครัฐและเอกชนโดยเพิ่มจำนวนครูแกนนำกลุ่มเป้าหมายเพื่อนำไปสู่การขยายผลให้กับครูในสถานศึกษาได้มีความพร้อมในการพัฒนาคุณภาพการสอนตามมาตรฐานสากลอย่างทั่วถึง ● ควรมีระบบติดตามและประเมินผล การนำคู่มือและแนวทางไปใช้ในชั้นเรียน เพื่อสร้างมาตรฐานและความต่อเนื่องในการพัฒนาครูอย่างยั่งยืน	- สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน

ข้อค้นพบ	ข้อเสนอแนะ	หน่วยงานที่รับผิดชอบ
● การนำเทคโนโลยีดิจิทัลและปัญญาประดิษฐ์ (AI) มาใช้ในการสนับสนุนการเรียนรู้ของนักเรียนยังไม่มีกรอบแนวทางการใช้ที่เหมาะสมตามบริบทของสถานศึกษาของการจัดการเรียนการสอน ส่งผลให้การพัฒนาทักษะผู้เรียนบางด้าน เช่น การคิดวิเคราะห์ การแก้ปัญหา และการเรียนรู้เชิงรุกยังไม่ได้รับการสนับสนุนอย่างเต็มที่ นอกจากนี้ บางกิจกรรมยังคงต้องอาศัยดุลพินิจและการตัดสินใจของครู ทำให้เทคโนโลยีไม่สามารถทดแทนบทบาทของครูได้อย่างสมบูรณ์	● ควรสนับสนุนการพัฒนาเครื่องมือ AI ที่เน้นการเรียนรู้เชิงโต้ตอบ เช่น การทำข้อสอบ PISA ผ่านระบบ chat หรือแพลตฟอร์มออนไลน์ โดยความร่วมมือกับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง เช่น NECTECH และสถาบันการศึกษา เป็นต้น พร้อมจัดทำคู่มือแนวทางการใช้ AI ในการเรียนการสอนอย่างเหมาะสม มีระบบประเมินผลเพื่อยืนยันว่า AI ช่วยเสริมสร้างทักษะการคิดวิเคราะห์และการเรียนรู้เชิงรุกของนักเรียนได้จริง	- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน - สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน - สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
● การใช้เครื่องมือเสริมเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของนักเรียน เช่น เกมการเรียนรู้ การทดสอบผ่านระบบออนไลน์ (online testing) และชุดพัฒนาความฉลาดรู้ ยังไม่ครอบคลุมทุกพื้นที่ และขาดการติดตามประเมินผลอย่างเป็นระบบ ส่งผลให้การกระตุ้นความสนใจและการพัฒนาทักษะของนักเรียนยังไม่เกิดผลอย่างเต็มประสิทธิภาพ โดยเฉพาะในโรงเรียนที่มีข้อจำกัดด้านสภาพแวดล้อมและอุปกรณ์การเรียนการสอน	● ควรทำการวิจัยเชิงพื้นที่ (Field research) เพื่อนำเครื่องมือเสริมการเรียนรู้ เช่น เกมการเรียนรู้ การทดสอบผ่านระบบออนไลน์ (Online testing) และชุดพัฒนาความฉลาดรู้ ลงไปทดลองใช้ในโรงเรียนเป้าหมายหลากหลายพื้นที่ ทั้งโรงเรียนที่มีข้อจำกัดด้านอุปกรณ์ และโรงเรียนที่มีความพร้อมสูง พร้อมติดตามและประเมินผลอย่างเป็นระบบ เพื่อเก็บข้อมูลผลสัมฤทธิ์และความเหมาะสมของเครื่องมือ ปรับปรุงเนื้อหาและรูปแบบการใช้งานให้สอดคล้องกับบริบทและความต้องการของนักเรียนในแต่ละพื้นที่	- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน - สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน - สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
● การพัฒนาครูในสถานศึกษาเอกชนเพื่อเสริมสมรรถนะด้านการเรียนการสอนตามแนวทาง PISA ยังขาดความต่อเนื่อง เนื่องจากครูที่ได้รับการพัฒนามีการลาออกบ่อย ทำให้ความรู้และทักษะที่ได้รับ	● ควรกำหนดมาตรการสร้างแรงจูงใจและความมั่นคงในการทำงานของครูเอกชน เพื่อลดอัตราการลาออกและสร้างความต่อเนื่องในการยกระดับคุณภาพผู้เรียน	- สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน

ข้อค้นพบ	ข้อเสนอแนะ	หน่วยงานที่รับผิดชอบ
ไม่สามารถนำไปใช้ในการพัฒนาผู้เรียนกลุ่มเป้าหมายได้เต็มที่ ทำให้สถานศึกษาต้องใช้งบประมาณสำหรับพัฒนาครูผู้สอนเพิ่มขึ้น ซึ่งส่งผลกระทบต่อการยกระดับคุณภาพผู้เรียน และการพัฒนาการศึกษาสู่มาตรฐานสากลอย่างเต็มศักยภาพ	● ควรสร้างเครือข่ายในการพัฒนาครู โดยใช้รูปแบบ “ครูพี่เลี้ยง” หรือ “เครือข่ายครูแกนนำ” เพื่อให้ความรู้ที่ได้รับการพัฒนาสามารถถ่ายทอดสู่ครูรุ่นใหม่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ● ควรบูรณาการความร่วมมือระหว่างสถานศึกษาเอกชนและภาครัฐในการใช้ทรัพยากรการพัฒนาครูให้เกิดความคุ้มค่า ลดความซ้ำซ้อน และสร้างมาตรฐานเดียวกันในการพัฒนาสมรรถนะด้าน PISA	
ประเด็นการยกระดับคุณภาพผู้เรียนและสถานศึกษา		
● การพัฒนาผู้เรียนให้มีสมรรถนะตามมาตรฐานสากล PISA ได้จัดกิจกรรมฝึกการทำข้อสอบ PISA ผ่านระบบออนไลน์ โดยสถานศึกษาของรัฐและเอกชน โดยสถานศึกษา สังกัด สพฐ. ได้ฝึกนักเรียนให้ทำข้อสอบผ่าน PISA STYLE ONLINE TESTING ซึ่งพบว่า นักเรียนมีสมรรถนะด้านการอ่านอยู่ในระดับดี แต่ด้านวิทยาศาสตร์ และคณิตศาสตร์ ยังอยู่ในระดับที่ควรพัฒนาอีกเนื่องจากนักเรียนบางส่วนขาดทักษะการใช้เทคโนโลยีและการวิเคราะห์ข้อสอบที่มีความซับซ้อน ส่งผลต่อความกระตือรือร้นและความมั่นใจในการทำข้อสอบ ในส่วนของสถานศึกษาเอกชน ได้จัดกิจกรรมฝึกทักษะการทำข้อสอบผ่านระบบ PISA Online Testing ของสถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (สสวท.) ทั้งในรูปแบบ Paper-Base, Computer-Base และ ผ่านสมาร์ตโฟน ซึ่งการฝึกแบบผสมผสานหลายรูปแบบช่วยให้นักเรียนมีความคุ้นเคย	● ควรกำหนดมาตรการเชิงนโยบายในการพัฒนาทักษะผู้เรียนด้านเทคโนโลยีและการคิดวิเคราะห์ เช่น การจัดหลักสูตรเสริม หรือแนวทางการจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning, Problem-based และ Situation-based Learning เป็นต้น ให้ครอบคลุมทั้งสถานศึกษาของรัฐและเอกชน เพื่อให้ผู้เรียนมีสมรรถนะพร้อมสำหรับการสอบ PISA และสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง ● ควรประสานข้อมูลเกี่ยวกับการวัดประเมินผลของผู้เรียนรายบุคคลกับสถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน) (สทศ.) และสถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (สสวท.) เพื่อให้ครูสามารถนำข้อมูลดังกล่าวไปใช้ในการวางแผนและปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนในห้องเรียนให้มีประสิทธิภาพ รวมทั้งเป็นการพัฒนาสมรรถนะและศักยภาพของผู้เรียนให้สอดคล้องกับมาตรฐาน	- สำนักงานเลขาธิการ สภาการศึกษา - สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน - สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน - สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

ข้อค้นพบ	ข้อเสนอแนะ	หน่วยงานที่รับผิดชอบ
และความพร้อมสำหรับการทำ ข้อสอบแบบเดิมและข้อสอบที่ใช้ เทคโนโลยี		
ประเด็นการสนับสนุนความพร้อมในการจัดการเรียนการสอน		
โรงเรียนได้ดำเนินการพัฒนา นวัตกรรมและรูปแบบการจัดการ เรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง โดยมี การปรับปรุงบทเรียน พัฒนาคู่มือ และแผนการสอน รวมทั้งออกแบบ ข้อสอบที่สะท้อนสมรรถนะตาม แนวทาง PISA นอกจากนี้ โรงเรียน ได้นำกระบวนการ Professional Learning Community (PLC) และ การจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) มาใช้ เพื่อยกระดับ คุณภาพการสอนและผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนของผู้เรียน แต่การ ดำเนินงานยังขาดความต่อเนื่องและ เป็นระบบ เนื่องจากโรงเรียนไม่ได้รับ การสนับสนุนทรัพยากรและ งบประมาณอย่างเพียงพอจาก หน่วยงานส่วนกลาง นอกจากนี้ยัง เผชิญปัญหาด้านคุณภาพของ อุปกรณ์และโครงสร้างพื้นฐานใน โรงเรียนหลายแห่ง เช่น จำนวน คอมพิวเตอร์ที่ไม่เพียงพอ ความเร็ว และเสถียรภาพของอินเทอร์เน็ตไม่ เหมาะสม และข้อจำกัดด้านเครื่องมือ การสอบ เป็นต้น ส่งผลให้ ความสามารถของโรงเรียนในการ ยกระดับคุณภาพการจัดการเรียน การสอนตามมาตรฐานสากล ยังมีข้อจำกัด	- ควรจัดสรรงบประมาณและ ทรัพยากรเพื่อการเรียนรู้ รวมถึง เครื่องมือการประเมินสมรรถนะ ผู้เรียน เพื่อยกระดับคุณภาพ การศึกษาตามมาตรฐานสากล อย่างเป็นรูปธรรมและยั่งยืน - ควรดำเนินการสำรวจและ ประเมินความพร้อมด้านอุปกรณ์ และโครงสร้างพื้นฐานของโรงเรียน ทุกแห่งอย่างเป็นระบบ โดย ครอบคลุมทั้งจำนวนคอมพิวเตอร์ ความเร็วของอินเทอร์เน็ต และ คุณภาพเครื่องมือการสอบ พร้อม จัดสรรทรัพยากรหรือปรับปรุง ระบบเพื่อรองรับการสอบออนไลน์ อย่างเหมาะสม - ควรติดตามผลและประเมิน ประสิทธิภาพของการใช้ระบบ ออนไลน์ในโรงเรียนแต่ละแห่ง เพื่อให้ผลการสอบสะท้อนศักยภาพ ของผู้เรียนอย่างถูกต้อง แม่นยำ เป็นธรรม และสอดคล้องกับ มาตรฐานการประเมินสากล	- สำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน

ข้อค้นพบ	ข้อเสนอแนะ	หน่วยงานที่รับผิดชอบ
● การเข้าใช้งานระบบ PISA Online Testing นักเรียนบางส่วนไม่สามารถเข้าใช้งานได้ เนื่องจากผู้เข้าสอบพร้อมกันมีจำนวนมาก จึงทำให้ระบบล่ม โรงเรียนต้องบริหารจัดการการเข้าระบบด้วยการเปลี่ยนเวลาและจัดกลุ่มนักเรียนย่อย เพื่อให้ระบบทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ	● ควรจัดทำแนวทางการบริหารจัดการการเข้าระบบทดสอบออนไลน์ที่เป็นระบบ เพื่อให้การประเมินสมรรถนะผู้เรียนเป็นไปอย่างราบรื่นและมีมาตรฐาน	- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน - สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประเด็นการสร้างเครือข่ายความร่วมมือ		
● โรงเรียนมีการสร้างเครือข่ายความร่วมมือเพื่อระดมทรัพยากรในการจัดการศึกษา แต่ยังไม่เพียงพอต่อการดำเนินงาน	● ควรสนับสนุนการพัฒนาระบบเครือข่ายองค์ความรู้ PISA ระดับภูมิภาค เพื่อให้โรงเรียนสามารถแลกเปลี่ยนแนวปฏิบัติที่ดีและเพิ่มศักยภาพในการยกระดับคุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานสากล	- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน - สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน - สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
● การบูรณาการการบริหารและการประสานงานระหว่าง สช. และ สพฐ. ในระดับภูมิภาคยังขาดความต่อเนื่องและมาตรฐานที่ชัดเจน ส่งผลให้โรงเรียนไม่ได้รับการสนับสนุนอย่างเต็มที่โดยเฉพาะในการพัฒนาการเรียนการสอนและการวัดผลของผู้เรียน โดยเฉพาะการจัดกิจกรรมพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์การเรียนรู้เชิงรุก และการเตรียมความพร้อมสำหรับการสอบ PISA ทำให้ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นยังไม่สอดคล้องกับมาตรฐานสากล	● ควรบูรณาการการบริหารในระดับภูมิภาคระหว่าง สช. และ สพฐ. เพื่อกำหนดแนวทางและมาตรการสนับสนุนโรงเรียนอย่างเป็นระบบ พร้อมทั้งจัดทำมาตรฐานการติดตามผลการดำเนินงานของโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้การพัฒนาการเรียนการสอนและการวัดผลของผู้เรียนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับมาตรฐานสากล และเกิดผลสัมฤทธิ์อย่างยั่งยืน	- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน - สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน